

PROTOCOL MUNICIPAL

d'abordatge de les violències sexuals als espais públics d'oci

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès | 2021

Coordinació del treball

Àmbit de Drets Socials, Igualtat, Ciutadania, Salut i Infància
Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Autoria

Observatori Noctàmbul@s. FSC.

noctàmbul@s

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Sant Cugat del Vallès, març 2021

ÍNDEX

1	Presentació	4
1.1	Exposició de motius	6
1.2	Persones participants	7
1.3	Objectius del Protocol	9
1.4	Disseny metodològic	10
1.5	Compromisos inicials	11
1.6	Aproximació a les violències sexuals en espais festius	12
2	Protocol d'actuació	16
2.1	Introducció	17
2.2	Principis del Protocol	18
2.3	Adhesió d'entitats al Protocol	19
2.4	Festes on s'ha d'implementar el Protocol	19
2.5	Actors, rols i responsabilitats	20
2.6	Punt Lila d'atenció	21
2.7	Punt Lila Informatiu	24
2.8	Punt Lila autogestionat	25
2.9	Prevenició i Sensibilització	26
2.9.1	Campanya Comunicativa	26
2.9.2	Formacions	27
2.9.3	Espais i entorns de festa	28
2.9.4	Programació	29
2.9.5	Reunions prèvies i posteriors	30
2.10	Detecció	31
2.11	Actuació i Atenció	33
2.12	Recuperació i Reparació	38
2.13	Circuit de suport per agressions lgtbifòbiques	39
2.14	Grup de Seguiment i Avaluació	40
3	Circuit d'actuació	43
4	Pla d'actuació	48
5	Bibliografia	52
6	Annex	54
	Fitxa 1. Llistat de festes populars i esdeveniments a Sant Cugat del Vallès	55
	Fitxa 2: Recull de recursos per programació	56
	Fitxa 3: Recull de recursos sobre prevenició de violències sexuals	57
	Fitxa 4: Full informatiu per les persones agredides	59
	Fitxa 5: Publicacions comunicats públics ajuntaments	60
	Fitxa 6: Annex als contractes de grups de música i Dj's	62
	Fitxa 7: Serveis d'atenció i recuperació al territori	63
	Fitxa 8: Document de registre de casos i document de cessió de dades personals	64
	Fitxa 9: Accions proposades	66

1 PRESENTACIÓ

- > Exposició de motius
- > Persones participants
- > Objectius del protocol
- > Disseny metodològic
- > Requisits i compromisos
- > Aproximació a les violències sexuals en espais festius

Presentació

Per una ciutat feminista també en els espais d'oci.

Sí. Una ciutat feminista. Des de l'afirmació sincera del que som i tenim, fins al desig de tot el que volem esdevenir. I sí, també als espais d'oci, a favor del gaudi tranquil i plaent del nostre temps amb d'altra gent. Una ciutat en què tots els espais siguin espais segurs, en què puguem totes i tots plegats gaudir de la festa, amb llibertat, seguretat i bon tracte. Una ciutat en la que les dones i les persones que trenquen amb els estereotips de gènere puguin participar de les celebracions i les festivitats sense patir cap tipus de discriminació.

I per a tendir al que volem esdevenir, el primer que cal fer és mirar als ulls a allò que ens ho impedeix. Per això, ara mateix teniu entre les mans aquest Protocol contra les violències masclistes als espais d'oci. Anàlisi, compromís i full de ruta per a caminar plegades.

La més vella i bella tradició feminista és la de reconèixer-se sempre entre les que ens han precedit en les lluites i conquestes i en el reconeixement però mai competició en les qui des d'altres llocs empenyen en la mateixa direcció.

En aquest sentit és que vull fer una menció especial i posar en valor l'expertesa de les entitats de la nostra ciutat en l'organització de diferents esdeveniments que ja tenen una important trajectòria i ens han ajudat i guiat per a no partir de zero.

Aquestes entitats, amb el seu temps i bon tarannà i generositat han enriquit el procés demostrant un cop més la riquesa organitzativa i solidària de Sant Cugat

A més ha servit aquest procés per a aprofundir en el tàndem organitzatiu públic-comunitari (ajuntament i entitats i col·lectius) que pot i pretén fer grans coses en pro del bé comú.

I per últim destacar d'aquest document la transversalitat del treball per a parir-lo, diferents departaments així com diverses administracions han sumat esforços, conscients que només així podrem eradicar les pràctiques abusives i masclistes del nostre dia a dia.

A totes vosaltres gràcies.

“Una ciutat feminista. Des de l'afirmació sincera del que som i tenim, fins al desig de tot el que volem esdevenir. I sí, també als espais d'oci, a favor del gaudi tranquil i plaent del nostre temps amb d'altra gent”.

“Per això, ara mateix teniu entre les mans aquest Protocol contra les violències masclistes als espais d'oci. Anàlisi, compromís i full de ruta per a caminar plegades”.

1.1 Exposició de motius

Els darrers anys s'ha posat de manifest la **impunitat** en què es produeixen les **violències sexuals**, violències masclistes altament invisibilitzades i generalitzades, essent els **espais públics d'oci** un dels contextos en què la impunitat que gaudeixen es torna més puixant. Darrerament ha pres centralitat a l'agenda política la necessitat d'articular estratègies per fer-hi front.

Els **col·lectius feministes de base** fa anys que denuncien els comportaments masclistes en aquest espai, denunciant públicament les diferents manifestacions que prenen les violències sexuals, així com definint i visibilitzant les diferents formes de violències sexuals que s'hi manifesten.

D'altra banda, l'**Enquesta de Violència Masclista de Catalunya** (Departament d'Interior, 2016) identifica els espais on s'han patit violències masclistes per part de no-parelles en el següent ordre segons percentatge de resposta total: **20,9% espais d'oci; 18,3% espai públic; 17,1% transport públic; 12'5% casa; 11'9% feina; 7'3% xarxes socials; 5'5% altres; 3'3% una altra casa; 3'2% lloc d'estudis**. En la mateixa línia, la **Macroenquesta Estatal de Violència envers la dona** (Delegación de Gobierno contra la Violencia de Género, 2019), assenyalava els **espais públics, 32,0%; els espais d'oci, 17,8% i el transport públic, 8,0%** com el segon, tercer i quart lloc on s'han patit violències sexuals per part de no-parelles.

Les dades fan palesa la necessitat de posar la mirada i definir estratègies sobre els espais públics i d'oci per combatre l'alta concentració de fets constitutius de violència masclista (sexual) que han patit les dones en aquests espais. Un dels **instruments** sorgits per combatre les violències sexuals als espais festius i que tenen el seu **origen en els col·lectius feministes** vinculats a espais autogestionats, són els **Protocolos d'abordatge de les violències sexuals als espais festius**. En aquest sentit, les administracions, el personal tècnic i els càrrecs polítics, es troben en un clima de creixent sensibilització respecte a la importància del treball comunitari que apliqui la perspectiva de gènere per actuar davant aquestes manifestacions de violència en espais festius.

Els protocols que es promouen des d'una **perspectiva comunitària**, procuren interpel·lar i promoure la participació de persones que organitzen la festa, entitats del territori, col·lectius i associacions de dones i feministes, i col·lectius i persones LGTBI+, promovent la corresponsabilitat entre tots els agents presents als espais festius populars: teixit associatiu, administració i entitats privades organitzadores de festes, a més dels agents de seguretat i salut.

Sabem que les **desigualtats de gènere**, les **violències sexuals**, les **discriminacions** a persones Lesbianes, Gais, Bisexuals, Trans, Intersexuals i, en general, persones amb identitats i expressions de gènere no normatives, no es podran revertir aquí en la seva totalitat. En aquest sentit, l'acció política, les Campanyes o els Protocols són un granet de sorra més en pro dels drets i de les llibertats de les persones que pateixen aquest tipus de discriminacions i violències.

Les **festes populars** són espais molt arrelats i estimats al nostre territori, aportant precisament consciència i creació de teixit associatiu, producció cultural i artística. Per aquest motiu, volem que siguin **espais de llibertat**, de gaudir, de qualitat i de respecte cap a totes les persones que en formen part. En aquest sentit des de l'any 2016, Sant Cugat compta amb el **Programa de prevenció en oci nocturn** (de prevenció de violències sexistes, consum de substàncies i foment de la convivència). Aquest protocol constitueix una eina que complementa el Programa de Prevenció municipal i el dota dels recursos necessaris per assolir els objectius previstos en la prevenció i l'abordatge de les violències sexuals en els espais festius.

Els col·lectius feministes de base fa anys que denuncien els comportaments masclistes als espais públics d'oci

L'Enquesta de Violència Masclista de Catalunya identifica l'alta incidència de violències sexuals als espais públics i d'oci

Perquè ens estíem les festes populars i tradicionals, volem que siguin espais de llibertat, de gaudir, de qualitat i de respecte cap a totes les persones que en formen part

1.2 Persones participants

El Protocol s'ha elaborat gràcies al treball i aportacions de diverses persones que han col·laborat en diversos moments del procés, i a través de diferents canals. També ha estat possible gràcies a totes les dones dels **col·lectius feministes i persones LGTBIQ+** d'arreu, que han compartit els materials, les experiències i els documents necessaris per l'elaboració de Protocols comunitaris.

Han participat en l'elaboració d'aquest protocol:

Coordinació, redacció i dinamització

Equip Observatori Noctàmbul@: Otger Amatller Gutiérrez (Coordinador Departament Prevenció FSC), Ana Burgos García (Coordinadora Observatori), Alexandra Casanovas Duch (Tècnica Noctàmbul@s), Marta Cremades Gurrea (Tècnica Noctàmbul@s), Amaya Iraultza Díez Rodríguez (Tècnica Noctàmbul@s) Roser Monsó Ramos (Tècnica Noctàmbul@s) i Laia Plaza Hernández (Tècnica Noctàmbul@s).

Aquest treball ha estat possible gràcies a totes les dones dels col·lectius feministes i persones LGTBIQ+ d'arreu

Equip tècnic consultor referent del Protocol:

Ivet Oriols Vadell (Coordinadora Consultoria).

Pau Zabala Guitart (Tècnic Noctàmbul@s).

Grup Motor

- **Neus Albiac.** Tècnica Joventut
- **Marta Arnal.** Tècnica Premsa i Comunicació
- **Paulina Artero.** Tècnica Igualtat
- **Alícia Bragulat.** Coordinadora SIAD
- **Carmina Carreras.** Tècnica Igualtat
- **Anna Castells.** Tècnica de Cultura
- **Núria Gibert i Dasca.** Tinenta d'Alcaldia
- **Josep Maria Escarré** Cap Policia Local
- **Míriam Ferràndiz.** Assessoria Drets Socials
- **Roger Ferrer.** Assessoria Drogues i Pantalles i oci nocturn
- **Montserrat Gavagnach.** Directora CAP
- **Mercedes González.** Policia Local
- **Raquel Hernández.** Directora CAP
- **Joaquim Lloveras.** Tècnic Premsa i Comunicació
- **Antonio Royo.** Tècnic Protecció Civil
- **Maria Santamaria.** Cap d'Esports
- **Anna Sebastian.** Tècnica de Ciutadania-Promoció de la Salut
- **Araceli Serrano.** Mossa d'Esquadra
- **Anna Soler.** Cap de Secció de Ciutadania
- **Manel Turon.** Tècnic Cultura i Joventut

Protocols essencials:

🔗 Protocol *Poble Sec* feminista.

🔗 *Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos del Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz.*

🔗 *Protocol d'abordatge de les agressions sexistes i LGTBIfòbiques als espais públics de l'Ajuntament de Viladecans.*

🔗 *Protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat.* Ajuntament de Barcelona.

🔗 *Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci.* Generalitat de Catalunya.

Comissió Participativa

- **Adventícies,**
- **ASC Nostre Club**
- **La Ciranda**
- **Comissió Feminista de La Floresta**
- **Comissió de Gènere de l'Escola Ciutat d'Alba**
- **El Cugatenc**
- **DesPlaça Jove**
- **Dissidència sònica**
- **Escola de Música Tradicional**
- **Castellers de Sant Cugat**
- **Gilgal Solidari**
- **Hora Bruixa**
- **Noestasola**
- **Sotasons Unió Ciclista Sant Cugat**

I la resta de persones **entrevistades**, persones anònimes que han participat a l'**enquesta** i les que han assistit a les **activitats** realitzades durant l'elaboració del Protocol.

1.3 Objectius del Protocol

L'objectiu estratègic del Protocol és:

Reduir les violències sexuals als espais d'oci festiu de Sant Cugat del Vallès i promoure espais lliures de sexisme

Per tal d'assolir aquest objectiu estratègic, el Protocol s'articula a través de **tres objectius operatius**:

1. Identificar les principals **violències sexuals** en espais i entorns festius a Sant Cugat del Vallès per reduir-les.
2. Definir **accions d'intervenció comunitàries** per reduir les violències sexuals als espais festius de Sant Cugat del Vallès segons eixos de prevenció, detecció, actuació/atenció i reparació/recuperació.
3. Promoure el **treball transversal i coordinat** entre els diferents agents i actors que interactuen i intervenen als espais festius de Sant Cugat del Vallès.

1.4 Disseny metodològic

En el procés d'elaboració del Protocol s'han aplicat **tècniques participatives** implementades en els moments de: recerca d'informació, d'anàlisi de la situació i de comprensió de la realitat, i de recull de propostes.

Una de les finalitats d'aquesta metodologia és **promoure la legitimitat democràtica**¹ a través de la implicació en la presa de decisions a personal tècnic de l'administració i a persones i col·lectius feministes de base. També s'ha procurat promoure que les persones que organitzen festes hi participin i es vinculin al Protocol.

És important destacar que al llarg del procés s'ha realitzat **una enquesta** sobre percepció de les violències sexuals i dinàmiques d'oci, s'ha comptat amb els resultats de les **Marxes Exploratòries** als espais públics de Sant Cugat del Vallès, s'han dinamitzat **grups de treball participatius** amb població i personal tècnic-polític. Al llarg d'aquestes activitats s'ha recollit la informació necessària per elaborar la Diagnosi², per definir els eixos de treball i pel Protocol final.

Tanmateix, s'ha considerat prioritari establir un **consens ideològic** per marcar els límits i les potencialitats basades en una **perspectiva de gènere o feminista**. S'ha procurat tenir en compte una mirada interseccional³ de les desigualtats i també una perspectiva que impliqui i tingui en compte a les persones LGTBIQ+ com a agents vulnerabilitzats que pateixen les violències relacionades amb el gènere.

A nivell d'estructura organitzativa, s'han organitzat tres grups de treball: un **Grup Motor** format per personal tècnic, una **Comissió Participativa** formada per entitats i població en general, i una **Comissió Política** amb representants de l'Equip de Govern.

El procés de disseny del Protocol s'estructura a través de diferents fases de treball a desenvolupar al llarg de **10 mesos**. A causa del context de crisi sociosanitària causada per la pandèmia de la Covid-19, s'han dedicat **14 mesos de treball** per garantir el bon desenvolupament del mateix. El procés es va iniciar el gener del 2020, tot finalitzant el **març de 2021** amb l'aprovació del Protocol al Ple municipal.

La Comissió Participativa està formada per població i entitats del municipi

Per aprofundir:

① *7 pasos para construir un plan de abordaje de las violencias sexuales en espacios festivos.*

Guía de apoyo técnico para elaborar protocolos y planes frente a las violencias sexuales en espacios festivos y de consumo de drogas. Observatori Noctàmbul@s.

① *Guia per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal.* Guies breus de participació ciutadana, Generalitat de Catalunya.

① *Guia per a l'elaboració de Protocols davant les violències sexuals ens espais públics d'oci.* Sèrie Benestar i Ciutadania. Diputació de Barcelona.

① *Guia per incorporar la interseccionalitat a les polítiques locals.* Ajuntament de Terrassa, www.igualtatsconnect.cat.

¹ **Legitimitat democràtica:** Consens dels membres de la comunitat política institucional amb la societat civil per acceptar l'autoritat vigent i les decisions que finalment es prendran i s'implementaran. Per promoure aquest consens i la posterior obediència a l'autoritat, és fonamental el procés, els mecanismes i els requisits adoptats per tal que la societat civil es cregui que s'han de complir les lleis i les polítiques establertes per l'autoritat.

² L'informe de diagnosi és un document a part d'aquest Protocol.

³ **Perspectiva interseccional:** És una mirada d'anàlisi de la realitat que entén que cada individu pateix opressió o ostenta privilegi en base a la seva pertinença a múltiples categories socials. És una mirada que integra les diferents formes de desigualtats que generen dominació, opressió i discriminació i que interaccionen amb les desigualtats de gènere a la societat on vivim. Sobretot es té en compte, per exemple, les desigualtats que afecten a persones LGTBI, a les de classe, d'ètnia, de diversitat funcional, de vellesa o de procedència.

1.5 Compromisos inicials

El Protocol està dissenyat per desenvolupar-se a través d'una implementació **activa i transversal** al llarg del temps.

Per aquest motiu, l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès es compromet a complir un seguit **d'accions inicials**, que tenen com a finalitat garantir la posterior implementació del Protocol en condicions de qualitat i de garantia dels recursos necessaris per fer-ho. D'aquesta manera s'assegura el desplegament del **Pla d'actuació**, el qual constitueix una estratègia d'abordatge de les violències sexuals **transversal** en el temps i respecte als àmbits d'actuació.

Protocol està dissenyat per desenvolupar-se a través d'una implementació activa i transversal al llarg del temps

A continuació s'exposen el conjunt de **compromisos-accions inicials** del Protocol aprovades com a requisits de garantia per iniciar el desplegament del mateix.

Cal assenyalar el fet de que l'Ajuntament de Sant Cugat es troba adherit al **Protocol de Seguretat del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya**. Aquest suposa un instrument complementari al present protocol comunitari, al centrar-se en l'actuació per part de cossos de seguretat i seguretat privada i les vies sancionadores en casos de violència sexual que no queden emparats en el marc penal.

COMPROMISOS – ACCIONS INICIALS	
Accions	Descripció
1. Aprovació	Aprovació del Protocol per Ple Municipal.
2. Presentació	Presentació pública del Protocol per donar-lo a conèixer a tots els agents implicats i ciutadania.
3. Tècnica municipal referent del Protocol	Definició d'una persona de l'equip tècnic municipal com a referent del Protocol, amb l'experiència i coneixements necessaris així com les funcions dins de l'estructura organitzativa que li permeten vetllar per la progressiva aplicació de tot el previst al Protocol aprovat, així com dinamitzar els processos d'avaluació i revisió del Protocol.
4. Grup de Seguiment del Protocol	Formalitzar el Grup de Seguiment del Protocol.
5. Adhesió Entitats	Formalització i difusió del procés d'adhesió al Protocol entre el teixit associatiu i entitats organitzadores de festes populars.
6. Garantia de recursos	Disposar dels recursos necessaris que assegurin la implementació progressiva de les accions previstes al Pla d'actuació de forma graduada en el temps, alhora coordinar partides concretes i específiques de les diferents àrees municipals vinculades al Protocol per garantir el desplegament de l'estratègia d'abordatge transversal.

1.6 Aproximació a les violències sexuals en espais festius

Per entendre les dinàmiques en que es produeixen i manifesten les violències sexuals als espais públics d'oci cal situar la mirada, en primer lloc, en l'estructura de **desigualtats de gènere** fonamentades en un marc de relacions de poder **heteropatriarcal**⁴ que es troba en plena vigència i operativitat a la nostra societat.

Aquestes desigualtats i conseqüent reproducció dels estereotips de gènere en les diferents esferes i escales de relació, són les que provoquen les **violències sexuals**. A la vegada, les violències masclistes (i sexuals) funcionen com el sistema de poder i control que manté l'estructura de desigualtat basades en el sistema sexe-gènere.

Si es posa el focus en les dinàmiques pròpies de les desigualtats de gènere, de les violències de gènere i de **les violències sexuals en espais d'oci (i en context de consum de drogues)**, podem extreure un seguit de conclusions⁵ que cal tenir en compte per entendre les dinàmiques concretes en que es produeixen i establir estratègies per abordar-les.

✂ MERCANTILITZACIÓ DEL COS SEXUAT DE LES DONES

Les dones i l'ús dels cossos estereotipats són utilitzats de manera **sistemàtica** als entorns d'oci i especialment als locals d'oci nocturn com a part del **producte** de reclam.

Les desigualtats i la conseqüent reproducció dels estereotips de gènere és el que provoca les violències sexuals

Exemples:

👉 Campanyes de discoteques on el reclam és l'intercanvi de pràctiques sexuals a canvi d'alcohol o les entrades gratuïtes per a les dones a les discoteques.

✂ VIOLÈNCIA SEXUAL NATURALITZADA, NORMALITZADA I GENERALITZADA

Les violències sexuals enteses com a limitació de la llibertat sexual de les dones i de persones LGTBI i en forma **d'agressions sexuals de tot tipus**, intensitats i freqüències estan **normalitzades** a la nostra societat. També hi ha una percepció hegemònica de **justificació de les violències sexuals** com a fenomen de naturalesa humana que no es pot canviar, que és intrínsec als comportaments masculins. Aquesta visió es troba generalitzada en els discursos i en les pràctiques de la vida quotidiana.

👉 Normalització dels comentaris sexuals no desitjats (*floretes* o *"piropos"*), justificació de les agressions sexuals per part dels homes com a causa incontrolable d'arrel biològica, cultura de la violació, estigma de puta, d'escalfabraguetes i d'estreta.

✂ HIPERSENSIBILITAT PER PART DELS HOMES I AGRESSOR FANTASMA

Les violències sexuals als homes són **de caràcter puntual** i no sistèmica. Hi ha una resposta a la defensiva, de relativització i de menyspreu de molts homes cap a les agressions envers les dones. La majoria d'homes afirmen que mai han agredit però, en canvi, hi ha moltes dones que han patit agressions per part d'homes

👉 Els discursos neomasclistes o els resultats esbiaixats de les enquestes de percepció en les quals hi ha més gent que afirma patir i veure les violències sexuals i, en canvi, pocs homes admeten exercir-la.

✂ MIRATGE DE LA IGUALTAT

⁴ **Heteropatriarcat**: Model de societat hegemònic de construcció social, històrica, econòmica, colonial, cultural i psicològica que es basa en una relació de poder dels homes sobre les dones, de les categories de les masculinitats per sobre de les de la feminitat i de la construcció d'aquestes en un marc de relacions heterosexuales com a norma social, de sexualitat i familiar.

⁵ Els **informes de l'Observatori Noctàmbul@s** recullen els resultats de recerca del projecte en aquest àmbit i desenvolupen les conclusions aquí presentades a l'apartat "Ideari". Podeu consultar el 5è informe a:

https://www.drogasgenero.info/wp-content/uploads/5InformeNoctambulas_2017-18.pdf

Entre les noies joves opera l'anomenat "miratge de la igualtat" que sostindria que les dones, en el context i societat actual, poden divertir-se lliurement i sense perill d'igual manera que els homes. És interessant, però, analitzar com en un context en el qual se li atribueix la **responsabilitat de la violència a les dones**, aquestes se sentin interpel·lades en parlar de sexisme com si es tractés d'una acusació cap a elles i, per tant, haguessin de donar una resposta defensiva. Aquesta idea serà fonamental a l'hora d'orientar les **accions preventives**. És molt important no caure en accions que **limitin la llibertat** de les dones, sinó en el treball de les conseqüències i en les causes de les agressions.

✂ ELS CONTEXTOS D'OCI NOCTURN FACILITEN LA VIOLÈNCIA

En contextos d'oci festiu i sobretot nocturn, es conceben com espais on la idea del "tot s'hi val" i "són coses que passen" està molt estesa i normalitzada. La **responsabilitat es dilueix** a través del contextos grupals i de consum.

✂ LA DROGA MÉS PRESENT EN SITUACIONS DE VIOLÈNCIA SEXUAL ÉS L'ALCOHOL

L'alcohol, com a droga depressora, per una banda, pot reduir i fer desaparèixer la capacitat de reacció de la persona agredida i, per l'altra, pot actuar com a desinhibidor i **facilitador** per a la persona potencialment agressora. Hi ha una tendència a situar el detonant de la **violència sexual en la substància** i no en la subjectivitat i en el **marc social sexista**.

✂ EL CONSUM CULPABILITZA A LES DONES PERÒ LEGITIMA I DESRESPONSABILITZA ALS HOMES

Existeix una percepció social, col·lectiva i fins i tot en la jurisprudència, que davant una situació de violència el **consum de substàncies penalitza i culpabilitza les dones** i legitima i desresponsabilitza als homes. Així, el consum de drogues funciona com un **atenuant per a les persones agressores** i com agreujant per a les persones agredides.

✂ LA MAJORIA D'AGRESSIONS SEXUALS SÓN DE TIPOLOGIA OPORTUNISTA I NO DE TIPOLOGIA PREMEDITADA

Contràriament a l'opinió generalitzada, les agressions sexuals més freqüents són per part d'homes que les exerceixen cap a una persona amb **escassa o nul·la capacitat de reacció** degut a un **consum voluntari** de substàncies. Són persones que potser no tenien la intenció de cometre una agressió, però que es troben en l'**oportunitat** de fer-la i la duen a terme. També existeixen les agressions premeditades, que gaudeixen de més publicitat en els mitjans de comunicació, que són un dels operadors de la cultura de la violació, però que no són les més habituals.

👉 La percepció social de mantenir relacions sexuals amb diferents persones les conseqüències seran desiguals entre nois i noies. A les noies se les castiga socialment i als nois se'ls premia (La "fresca" i el "triomfador").

👉 Es freqüent trobar titulars de premsa on apareix la informació d'estar sota els efectes de l'alcohol en comptes d'anomenar el sistema patriarcal que legitima les violències.

👉 En context de consum d'alcohol o altres drogues es sol justificar i minimitzar l'agressió comesa per un home "es que anava borratxo", mentre es culpabilitza a la dona que n'ha estat víctima per "anar borratxa".

👉 Des dels mitjans de comunicació s'ha promogut l'alarma social vers la utilització del "burundanga" com a droga per cometre agressions sexuals premeditades.

👉 El 81% de les dones que han patit agressions sexuals, han estat exercides per part de persones conegudes: parelles, ex-parelles, amics, coneguts i familiars⁷.

⁷ (MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD, 2015, p. 301)

✂ PARLAR DE CONSENTIMENT NO ÉS SUFICIENT I POT SER PROBLEMÀTIC

Existeixen moltes agressions sexuals on **no hi ha una negativa clara** davant l'agressió que es comet. És habitual, sobretot en **parelles heterosexuales**, que existeixi consentiment, però no una relació sexual desitjada.

En primer lloc, el fet d'haver de donar un consentiment pressuposa un **rol actiu de l'home** i un **rol passiu i reactiu de la dona** que ha de donar resposta a una demanda de l'home. Aquesta dinàmica no trenca amb la **jerarquia de gènere**.

En segon lloc, una vegada més es posa el focus a la dona atribuint-li la responsabilitat d'haver de donar una resposta clara davant un home, enlloc de posar la **mirada en els comportaments dels homes**.

En tercer lloc, les respostes de les dones estan molt condicionades per un seguit d'estigmes que limiten les seves llibertats sexuals, definint així les múltiples respostes que poden donar en un rang que va des de **l'estigma de puta** fins a **l'estigma d'estreta**.

Finalment, les condicions que es poden donar per expressar una resposta clara i lliure de consentiment són difícilment generades, ja que és habitual que aquestes estiguin molt condicionades per altres formes de **violències de gènere** més implícites i subtils, com poden ser la psicològica, l'ambiental, la social o la simbòlica. Sobretot en relacions de parella o de relacions sexuals esporàdiques amb coneguts.

✂ Alguns conceptes que permeten construir un significat sobre el consentiment lliure d'estereotips i marques de gènere són el fet que sigui: lliure, sobri, entusiasta, sense coerció, honest, actiu, reversible, empàtic, basat en el desig mutu, etc.

✂ LA CONFIGURACIÓ DELS ESPAIS D'OCI I ELS DESPLAÇAMENTS CONDICIONEN I LIMITEN LA LLIBERTAT DE MOVIMENT DE LES DONES ALS ESPAIS PÚBLICS

És majoritària entre les dones, que **la percepció d'inseguretat o de llibertat** està molt condicionada per la configuració i el **disseny dels espais d'oci** i de l'urbanisme en general. També en els **desplaçaments** per espais públics. Això genera por, inseguretat i un seguit d'estratègies que les dones procuren utilitzar per minimitzar i evitar espais, rutes i horaris. La **cultura de la violació**, l'anomenada construcció del **terror sexual**⁶, conjuntament amb la falta de perspectiva de gènere en el disseny dels espais públics i locals d'oci, és una de les causes d'aquesta **limitació de les llibertats sexuals** de les dones.

✂ Les marxes exploratòries⁸ són una tècnica de recerca qualitativa que permet identificar els elements urbanístics d'un territori en base a la percepció de seguretat i llibertat per transitar l'espai públic.

✂ APRENENTATGE DE LA SEXUALITAT TABÚ, HETERONORMATIVA I MASCLISTA.

A l'arrel de les violències sexuals, hi trobem uns **aprenentatges de la sexualitat** basats en **missatges diferencials** a noies i a nois en un marc de relacions de poder **heteropatriarcal**. La sexualitat no es treballa obertament des d'un mirada basada en el plaer de compartir, en el desig i en el bon tracte. La manera d'aprendre els codis,

✂ L'educació sexual i afectiva amb perspectiva de gènere segueix essent un tema en el que cal treballar per tal de que arribi a tota la població, en especial l'adolescent.

⁶ Nerea Barjola proposa el concepte "**terror sexual**" per definir la construcció del sistema de control patriarcal sobre el cos de les dones, disciplinant i coartant-ne la llibertat a través de la instauració de la por a ser violada i la culpabilització de les dones respecte a les emocions, actituds, plaers i activitats (BARJOLA, 2018).

⁸ Consultar Col·lectiu Punt 6: <http://www.punt6.org/2017/11/20/aclaraciones-metodologicas-marchas-exploratorias-y-recorridos-de-reconocimiento/>

els rituals i les pràctiques sexuals està basada en la mirada que promou la **pornografia hegemònica**: falocentrisme, coitocentrisme, heteronormativitat, violència masclista i dona objecte passiva al servei de l'home subjecte actiu.

Per aprofundir:

- ① *5o Informe Observatorio Noctambul@s, 2017-18. Capítol 2. "Ideario sobre las violencias sexuales y el consumo de drogas en contextos de ocio nocturno"*⁹.

⁹ (OBSERVATORIO NOCTAMBUL@S, 2018, p. 12)

2 PROTOCOL D'ACTUACIÓ

- Introducció
- Principis del Protocol
- Adhesió d'entitats al Protocol
- Festes on s'ha d'implementar
- Actors, rols i responsabilitats
- Punt Lila d'atenció
- Punt Lila Informatiu
- Punt Lila autogestionat
- Prevenció i Sensibilització
- Detecció
- Actuació i Atenció
- Recuperació i Reparació
- Circuit de suport per agressions lgtbifòbiques
- Grup de Seguiment i Avaluació

2.1 Introducció

Aquest apartat descriu els elements per **dur a terme** el Protocol de Sant Cugat del Vallès. Està estructurat per blocs segons les condicions i eixos acordats per facilitar una implementació de qualitat i efectiva. A continuació els acords adoptats respecte el Protocol:

- > Hi ha **principis** comuns que regeixen el Protocol.
- > Es defineixen uns criteris d'**adhesió voluntària** de les entitats que en formin part amb l'acceptació d'uns compromisos mínims de difusió, col·laboració i corresponsabilitat. També es crea la figura **Referent de l'entitat per al Protocol**, que seran persones voluntàries de les mateixes entitats que hauran de rebre una formació de capacitat.
- > S'implementarà a les Festes que proposi el Grup de Seguiment segons **criteris d'importància**, nombre aproximat de persones **participants** i **recursos** destinats. Amb el temps es poden incorporar noves festes o esdeveniments on serà d'aplicació el Protocol aprovat.
- > Es defineixen els principals **actors¹⁰** i **agents¹¹ socials implicats**, els rols que han d'adoptar, les responsabilitats i els espais de coordinació.
- > Està emparat per la *Llei (5/2008) del dret de les dones a eradicar la violència masclista*: prevenció i sensibilització, detecció, atenció, recuperació i reparació¹².
- > Incorpora una **mirada LGTBI** amb la informació necessària sobre les situacions, casos que es poden donar i on es poden derivar, emparada per la *Llei (11/2014) per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals* i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia¹³.
- > Es complementa i coordina amb el **Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci** de la Generalitat de Catalunya¹⁴.
- > Hi ha un **circuit específic** per atendre les agressions que es puguin produir durant les festes, coordinat amb els recursos especialitzats del territori i on es defineixen diferents procediments segons el rol de l'agent o la figura implicada en la seva activació.

El Protocol està estructurat segons els eixos estratègics marcats per la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista: prevenció i sensibilització, detecció, atenció, recuperació i reparació

Es complementa i coordina amb el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya

S'estableix un grup de treball, coordinació, seguiment i avaluació sobre el Protocol que serà l'anomenat Grup de Seguiment

¹⁰ **Actors socials**: subjectes, grups d'individus o entitats que assumeixen rols, la representació de determinats interessos i que treballen per aconseguir determinats objectius. Els actors socials són subjectes actius que incideixen a la comunitat en la que intervenen. Les seves accions tenen significats i porten valors.

¹¹ **Agents socials**: institucions, grups, associacions i organitzacions que directa o indirectament contribueixen al processos de socialització. Per exemple, la família, l'escola, els grups d'iguals, els mitjans de comunicació, l'estat, etc. són agents de socialització.

¹² (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009).

¹³ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2016).

¹⁴ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2019). L'Ajuntament de Sant Cugat hi està adherit.

- > S'estableix un **grup de treball**, coordinació, seguiment i avaluació sobre el Protocol anomenat **Grup de Seguiment** del Protocol, que es complementa i coordina amb les accions del **Programa de prevenció en oci nocturn** (de prevenció de violències sexistes, consum de substàncies i foment de la convivència) que es despleguen al municipi des del 2016.

2.2 Principis del Protocol

1 ESPAI DE LLIBERTAT

La festa ha de ser un espai de gaudi, de compartir i de promoció del respecte. Ha de garantir els drets i les llibertats de totes les persones que en formen part.

La festa ha de ser un espai de gaudi, de compartir i de promoció del respecte

2 CORRESPONSABILITAT

Totes les persones que participen a la festa són agents actius en pro de la llibertat i poden fer quelcom davant les diferents situacions d'agressions que es puguin produir. Promou el suport mutu i la solidaritat.

Totes les persones que participen a la festa són agents actius en pro de la llibertat

3 ATENCIÓ PRIORITÀRIA

A les persones que pateixen les agressions, en especial a dones i persones LGTBI.

La responsabilitat sempre és de la persona que ha comès l'agressió

4 REBUIG DE LES AGRESSIONS

Ha de ser ferm, contundent i de resposta comunitària sobre totes les diferents formes d'agressions masclistes, sexuals i lgtbifòbiques.

5 SENSIBILITAT, CURA I BON TRACTE

Totes les accions s'han d'entendre des d'una mirada que les violències de gènere són un problema sistèmic i molt greu a la nostra societat. No són fets puntuals. Cal tenir empatia cap a les persones que pateixen agressions, fomentar la cura i el bon tracte cap a elles.

6 NO CULPABILITZAR A LES PERSONES QUE PATEIXEN LES AGRESSIONS

La responsabilitat sempre és de la persona que ha comès l'agressió. Res justifica una agressió.

Les accions s'han d'entendre des d'una mirada que les violències de gènere són un problema sistèmic

7 CONFIDENCIALITAT

S'ha de garantir el dret a la privacitat i el dret a la protecció de les dades personals de les que es tingui coneixement en virtut dels fets.

S'ha de garantir el dret a la privacitat i el dret a la protecció de les dades

8 PUBLICITAT

Els actors que intervinguin en l'aplicació del Protocol, han d'explicar l'existència del mateix, dels espais, les campanyes i els mitjans disponibles que ofereix aquest recurs tècnic.

2.3 Adhesió d'entitats al Protocol

A les entitats organitzadores d'activitats festives a l'espai públic de Sant Cugat del Vallès se'ls ofereix la possibilitat d'adherir-se de forma voluntària al Protocol. L'adhesió al mateix, implicarà els següents **compromisos**:

- > Definir una persona que actuarà com a **Referent de l'entitat per al Protocol**. Aquesta tindrà la responsabilitat d'informar a la resta de persones de l'entitat i de coordinar-se amb l'Àrea de Feminismes, Igualtat i LGBTI per rebre tots els materials i comunicacions corresponents.
- > La persona **Referent de l'entitat per al Protocol** haurà de participar a la **formació específica** del Protocol.
- > Vetllar per a que més persones de l'entitat participin a les **accions formatives i de sensibilització** en matèria de prevenció de les violències sexuals als espais festius organitzades en el marc de les accions del Pla d'actuació.
- > Incorporar criteris de perspectiva de gènere a la **programació i disseny** de festes populars organitzades per l'entitat.
- > Assumir la coresponsabilitat com entitat adherida al protocol per rebutjar aquells **comportaments i actituds masclistes** i lgtbifòbiques.

L'adhesió al Protocol és voluntària i implica un seguit d'accions a implementar per part de les entitats

L'Ajuntament oferirà accions formatives per a les entitats adherides al Protocol

2.4 Festes on s'ha d'implementar el Protocol

A continuació es relaciona el **llistat de festes** de Sant Cugat del Vallès on s'ha acordat implementar el Protocol a partir de diversos **graus d'implementació** del mateix, en funció de les accions que s'hauran de dur terme en cada cas i dels recursos que s'hi disposaran. Les accions i recursos queden definits i detallats als següents apartats d'aquest mateix document.

El **Grup de Seguiment** podrà definir millores en les accions a implementar en cada una de les festes, ampliant així el que queda aquí previst.

D'altra banda, cal apuntar que aquesta primera definició de festes on implementar el Protocol podrà ser ampliada en fases futures d'avaluació i ampliació de l'abast del mateix.

FESTES D'APLICACIÓ DEL PROTOCOL SEGONS GRAUS D'IMPLEMENTACIÓ		
Grau	Accions a dur a terme	Festa o esdeveniment
Alt	> Campanya comunicativa del Protocol (donar a conèixer el protocol). > Lectura manifest. > Adhesió de les entitats participants al Protocol. > Materials de sensibilització i/o campanya preventiva específica. > Punt Lila d'atenció, parelles itinerants, recull de dades. > Formació com dirigida a les persones Referents de l'entitat per al Protocol. > Disseny programació i espais amb perspectiva de gènere. > Requisits contractació a artistes i empreses de seguretat privada. > Reunions de coordinació prèvies i posteriors amb tots els agents implicats al circuit. > Tècnica municipal referent del Protocol in situ.	> Totes aquelles festes on s'implementi el Programa de Prevenció en oci nocturn municipal.
Mitjà	> Campanya comunicativa del Protocol (donar a conèixer el protocol). > Lectura manifest. > Adhesió de les entitats participants al Protocol. > Materials de sensibilització i/o campanya preventiva específica. > Punt Lila informatiu.	> Totes aquelles festes on NO s'implementi el Programa de Prevenció en oci nocturn municipal.
Baix	> Campanya comunicativa del Protocol (donar a conèixer el protocol). > Adhesió de les entitats participants al Protocol. > Materials de sensibilització i/o campanya preventiva específica.	> Festes autogestionades per entitats adherides al Protocol. > Festes Majors dels barris.

2.5 Actors, rols i responsabilitats

Els **actors** vinculats als espais festius i al circuit d'actuació tenen **rols específics** a desenvolupar per implementar el Protocol, del que se'n deriven **responsabilitats també específiques**, tal com queda descrit a continuació:

ACTORS VINCULATS AL PROTOCOL		
Actor	Rols	Responsabilitats
Ajuntament de Sant Cugat del Vallès (Secció Ciutadania)	Liderar la implementació del Protocol.	Garantir la implementació del Protocol i de les accions a dur a terme definides pel mateix: compromisos-accions inicials i pla d'actuació del Protocol.
Tècnica municipal referent del Protocol ¹⁵	Representant tècnica de l'Ajuntament, responsable del Protocol i de la coordinació dels espais previstos.	Vetllar per implementar els acords , planificar les accions i convocar els espais de coordinació, seguiment i avaluació.
Equip del Programa de prevenció en l'oci nocturn	Personal extern especialista en prevenció de riscos en els consums en espais d'oci i prevenció de violències masclistes.	Coordinar-se amb la resta d'agents per informar o derivar en relació a situacions detectades. I atendre casos si s'escau.
Referent de l'entitat per al Protocol	Persones de les entitats que actuen com a Referents de l'entitat respecte el Protocol. Durant les festes, estaran en coordinació amb la resta d'agents vinculats al circuit .	Haver participat a la formació específica per conèixer, facilitar i promoure el bon funcionament del Protocol, coordinar-se amb la resta de figures, estar en bones condicions quan està activat. Promoure la corresponsabilitat en el circuit i accions del Protocol .
Cossos de Seguretat i emergències	Serveis de Policia Local , Mossos d'Esquadra o Emergències Sanitàries.	Garantir la seguretat de totes les persones que participen a les festes i atendre els casos i les situacions que se'ls requereixi. Conèixer el Protocol municipal i els agents vinculats al circuit.
Personal contractat i Serveis de Seguretat privada	Desenvolupar les tasques que siguin motiu de la seva contractació amb el compromís de no promoure actituds ni comportaments masclistes i lgbtifòbics.	Estar informat i conèixer les obligacions del Protocol. Detectar i saber on avisar . En el cas de seguretat privada, tenir formació específica.
Població en general	Participa activament o passivament a la festa. A través d'accions i materials de sensibilització , s'emplaça a totes les persones de la societat en general que promoguin un espai festiu de llibertat i en contra de les agressions sexistes.	Es demana corresponsabilitat i implicació per rebutjar agressions, detectar situacions , informar-ne i oferir suport a la intervenció seguint els passos del circuit.

2.6 Punt Lila d'atenció

Descripció

El **Punt Lila d'atenció** és un **dispositiu de suport** en aquelles festes on el Protocol s'activa en grau d'implementació "alt", i actua com el recurs principal de **coordinació** i **centralització** de les intervencions en el marc del Protocol.

¹⁵ A l'apartat "Grup de Seguiment" queden detallades les funcions.

És un espai en format "estand" on s'ofereix el servei d'**informació** sobre el Protocol i la campanya, **sensibilització** i **prevenció** de violències sexuals i lgtbifòbiques, **detecció** de casos i situacions, primera **atenció** i acompanyament per a les persones que han patit aquests tipus d'agressions (segons el **circuit d'actuació específic** que es presenta a l'apartat 3 d'aquest document), **recuperació** i **derivació** als recursos especialitzats que integren el **circuit de violència masclista** local i si s'escau poden oferir informació sobre entitats feministes i/o LGTBI del territori.

El servei de Punt Lila d'atenció es durà a terme a través del **Programa Municipal de Prevenció en l'oci nocturn**, des d'on es preveu un conjunt d'intervencions nocturnes a llarg de tot l'any. El programa compta amb un equip professional especialista en prevenció de riscos en el consum de substàncies i en la prevenció de la violència masclista. En cas que no pugui cobrir-se a través del Programa Municipal de Prevenció en l'oci nocturn es garantirà que s'implementi complint les característiques aquí recollides.

Equip professional

L'**equip de professionals** especialitzades i capacitades en prevenció del consum de substàncies i en l'atenció a persones que han patit violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques. En la mesura del possible, cada equip estarà format per un mínim de **4 professionals**: 2 fixes al Punt Lila i 2 itinerants. Aquestes seran majoritàriament **dones** o en el cas que hi hagi homes estaran sempre en binomi amb una companya dona.

Parelles itinerants

Desenvoluparan les mateixes funcions que a l'estand però en **moviment per tot l'espai i entorn festiu** que tinguin marcat segons festa. Estaran en contacte permanent amb l'equip de l'estand i aniran identificades amb el vestuari o element que decideixi el Grup de Seguiment.

Col·laboració amb Referents de les entitats

El present Protocol contempla la possibilitat que durant l'activació del Punt Lila, existeixi la figura de **Referent de l'entitat per al Protocol** que doni **suport i ajuda** a l'equip del mateix. Aquestes persones han d'haver rebut una **formació de capacitat** per part de l'Ajuntament per desenvolupar tasques de publicitat del Protocol i coordinació amb les entitats que organitzen festes, detecció, derivació i suport a les intervencions de l'equip del Punt Lila. Aniran identificades amb el format que decideixi el Grup de Seguiment.

Implementació

La **Grup de Seguiment** concretarà els criteris d'implementació, atenent a poder oferir un servei de qualitat i coordinat amb els altres serveis durant les festes. Es tindran en compte les **franges horàries**, la relació amb la **programació** de les activitats, la **ubicació**, la **bona visibilitat** i la **senyalització** de l'estand.

És un dispositiu de suport en format "estand" on s'ofereix *in situ* el servei de prevenció, detecció, atenció, recuperació i derivació en el marc del Protocol

Ha de comptar amb un equip de professionals especialitzades i capacitades en atenció a persones que han patit violències masclistes, sexuals i lgtbifòbiques

El present Protocol contempla la possibilitat que durant l'activació del Punt Lila, existeixi la figura de Referents de les entitats per al Protocol que donin suport i ajuda

El Grup de Seguiment en concretarà els criteris d'implementació, atenent a poder oferir un servei de qualitat i coordinat amb

L'Àmbit de Drets Socials, Igualtat, Ciutadania, Salut i Infància en pressupostarà i planificarà la implementació segons el que queda previst en el Programa de Prevenció en l'oci nocturn municipal.

els altres serveis durant les festes

Funcions

Les **funcions** a desenvolupar per l'equip del Punt Lila d'atenció son les següents:

- > **Publicitat** del Protocol a través de la campanya de comunicació del Protocol per donar-ho a conèixer.
- > **Coordinació** amb els altres serveis activats durant festes (sobretot seguretat i salut) i amb la Referent Municipal del Protocol durant festes.
- > **Sensibilització** sobre prevenció de violències sexuals i lgtbifòbiques en espais festius.
- > **Detecció** de casos i situacions.
- > Primera **actuació** de contenció amb possibles persones agressores, avís als cossos de seguretat si s'escau.
- > **Atenció i acompanyament professional** a les persones agredides.
- > **Recuperació** de persones agredides.
- > **Derivació** de casos detectats i atesos.
- > **Registre** de casos i situacions detectades al document de registre.

Disseny de l'estand

L'espai estarà format per dues zones diferenciades i connectades que permetin realitzar l'acompanyament professional especialitzat en les dues funcions dirigides al públic assistent:

- > **Punt Lila**, una zona oberta i visible, on s'ofereix el servei d'informació i sensibilització al públic general.
- > **Espai Tranquil** (annex al Punt Lila), una zona reservada, on s'ofereix el servei d'atenció a les persones agredides garantint la intimitat i confidencialitat.

L'Espai Tranquil (annexa al Punt Lila), és una zona reservada, on s'ofereix el servei d'atenció a les persones agredides garantint la intimitat i confidencialitat.

Coordinació

El personal del Punt Lila d'atenció estarà en **comunicació directa** amb la persona responsable de **seguretat** i/o amb la **Referent Municipal** del Protocol per activar les derivacions pertinents en cas de necessitat.

Si és possible, alguna de les professionals haurà de formar part de les **reunions** de coordinació prèvies i posteriors a l'inici de les festes.

Es recomana programar una reunió prèvia als actes festius amb tot l'equip que treballarà al Punt Lila d'atenció per tal de:

El personal del Punt Lila estarà en comunicació directa amb la persona responsable de seguretat i/o amb la Referent de Protocol per activar el circuit en cas de necessitat.

- > **Conèixer** les especificitats del Protocol de Sant Cugat del Vallès i dels circuits de violència.
- > **Conèixer** les principals entitats que organitzen i foment part de les festes on s'activarà el Punt Lila.
- > **Conèixer** la programació de festes i les activitats que es duran a terme.
- > **Acordar** els criteris de col·laboració i coordinació amb la resta d'agents relacionats amb el protocol, sobretot els agents de prevenció del protocol, seguretat, emergències i la Tècnica municipal referent del Protocol.

Recomanacions per al correcte funcionament del dispositiu

- > Bona indicació de la **localització** del Punt Lila d'atenció als mapes i fulletons informatius de l'esdeveniment.
- > Assegurar-se sobretot que el personal professional de seguretat, emergències mèdiques i cossos de seguretat tinguin el **coneixement** sobre les **funcions, ubicació i horaris** del mateix.
- > Disposar a l'Espai Tranquil de cadires, mantes, aigües, fruita i/o caramels i mocadors de paper per oferir a les persones ateses en cas de patir alguna forma de violència sexual.
- > **Situar** els serveis **d'emergències mèdiques i professionals de seguretat** a prop, però no just al costat del Punt Lila, per facilitar l'atenció coordinada en cas de necessitat.

2.7 Punt Lila Informatiu

A vegades, bé per les característiques de la festa popular, o bé per motius de falta de recursos suficients per poder contractar un equip especialitzat, **no és possible implementar el dispositiu de Punt Lila d'atenció**. Quan es dona aquesta situació, en moltes ocasions s'opta per implementar un Punt Lila **amb el suport de personal tècnic de l'administració** o fins i tot amb la col·laboració de població i entitats ofertes voluntàriament per la tasca.

És molt important tenir en compte que aquest recurs és perfectament vàlid, però que caldrà informar i delimitar molt bé els límits d'actuació, rols i funcions de les persones que participin en l'equip d'aquest recurs anomenat: **Punt Lila informatiu**.

El Punt Lila informatiu actuarà segons el **circuit d'actuació específic** que contempla el protocol, que serà el mateix circuit contemplat per a **persones Referents de les entitats per al Protocol** (veure apartat 3 d'aquest document).

El Punt Lila informatiu té la funció de difondre material de sensibilització i informar sobre els recursos del territori

Funcions

Les **funcions** a desenvolupar des del Punt Lila informatiu són les següents:

- > **Publicitat** del Protocol a través de la campanya de comunicació del Protocol per donar-ho a conèixer.
- > **Sensibilització** sobre prevenció de violències sexuals i lgtbifòbiques en espais festius.
- > Es recomana disposar d'una **campanya de sensibilització i prevenció amb material per repartir** entre les persones assistents.
- > **Coordinació** i comunicació amb els **cossos de seguretat** per informar de possibles casos detectats.
- > **Derivació** de casos detectats als recursos del circuit de violència masclista local.
- > **Registre** de casos derivats, situacions detectades i tipologia de consultes rebudes al llarg de l'acte festiu.

El punt lila informatiu no realitza atenció de casos, els deriva als agents i recursos especialitzats

Disseny de l'estand

L'espai estarà format per **una única zona oberta i visible**, on s'ofereix el servei d'informació i sensibilització al públic general.

2.8 Punt Lila autogestionat

Sant Cugat del Vallès compta amb un **ric i actiu teixit associatiu** que, entre d'altres activitats, participa a l'organització de festes populars del municipi tant de forma coordinada amb l'Ajuntament, com de forma autogestionada.

Algunes d'aquestes entitats, col·lectius i coordinadores de festes, compten amb **Protocols propis** d'abordatge de les violències sexuals. Alguns d'ells contempnen la implementació de **Punts Liles autogestionats** per les mateixes entitats.

Aquest Protocol municipal reconeix **l'experiència acumulada per les entitats** en la lluita i abordatge de les violències sexuals als espais festius, i té la voluntat d'articular una estratègia d'abordatge on quedin definits els rols i sistemes de coordinació entre tot allò previst per part de l'Ajuntament i tot allò que les entitats desenvolupen.

Atès el context especial de pandèmia en el que s'ha desenvolupat aquest protocol i el fet que les festes populars, tant municipals com autogestionades es troben suspeses fins que millori la situació sanitària, s'ha consensuat que **de manera prèvia a la realització de les festes populars** de caire co-gestionat entre Ajuntament i entitats, es farà una reunió amb objectius de coneixement, reconeixement i coordinació dels

La riquesa del teixit associatiu que participa a l'organització de festes populars, compta amb protocols propis. L'Ajuntament de Sant Cugat vol articular tota aquesta feina ja feta amb el Protocol municipal.

protocols ja existents de les entitats amb el protocol municipal. D'aquesta manera, es podran complementar i reforçar aquelles parts del circuit (agents, rols, responsabilitats) que necessitin de més suport municipal i/o d'entitats.

Caldrà tenir en compte i determinar:

- > Els **rols i funcions** de les persones que conformaran aquest Punt Lila autogestionat.
- > La/les **persones referents** del Punt Lila autogestionat per comunicar-se amb la Tècnica municipal referent del Protocol.
- > L'existència de **formació** específica i/o experiència en l'abordatge de les violències masclistes.
- > La **coordinació** del Punt Lila autogestionat amb els serveis de seguretat com Policia Local o seguretat privada contractada per possibles derivacions.

2.9 Prevenció i Sensibilització

***Prevenció** és el conjunt d'accions encaminades a **evitar o reduir la incidència** de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i **impedir-ne així la normalització**, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma ni manifestació de violència no és justificable ni tolerable¹⁶.*

***Sensibilització** és el conjunt d'accions **pedagògiques i comunicatives** encaminades a generar canvis i **modificacions en l'imaginari social** que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista¹⁷.*

El conjunt d'elements i accions encaminades a la prevenció i a la sensibilització desenvolupades en el present apartat són les següents:

- > Campanya Comunicativa per donar a conèixer el Protocol.
- > Accions formatives.
- > Espais de festa.
- > Principis bàsics de programacions de festes.
- > Reunions de coordinació prèvies i posteriors.

2.9.1 Campanya Comunicativa

El Protocol preveu una **Campanya comunicativa pròpia** que es realitzarà des de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès i que s'elaborarà conjuntament amb el Grup Motor i la Comissió Participativa.

Una **campanya comunicativa** té per objectiu donar a conèixer l'existència del Protocol, els recursos que s'hi vinculen a través del circuit d'actuació i les principals accions que es promouen.

Una campanya de comunicació té l'objectiu de donar a conèixer el Protocol

¹⁶ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009, p. 33)

¹⁷ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009, p. 32)

En canvi, una **campanya de sensibilització** s'orienta a promoure la informació necessària per detectar qualsevol forma de violència sexual i l'estructura de poder patriarcal en la que es sustenta.

Conjuntament, una campanya comunicativa i una campanya de sensibilització contribueixen a generar un **clima de corresponsabilitat** social respecte a l'abordatge de les violències sexuals als espais festius i **trencar amb la impunitat** en que es produeixen.

Es recomanen les següents indicacions **per desenvolupar la campanya comunicativa** del Protocol:

- > Elaboració i difusió d'un **manifest** per unes festes lliures de violències sexuals.
- > Elaboració i difusió d'un **fulletó informatiu resum** (díptic, tríptic, etc.) sobre el Protocol, els passos a seguir i el Circuit.
- > **Impressió del Protocol** amb un format divulgatiu.
- > Altres **materials de suport** que decideixi elaborar el Grup de Seguiment (cartells, lones, gots, polseres, banderoles, bosses, samarretes, etc.)

El **Grup de Seguiment** del Protocol serà l'encarregat de desplegar la campanya de comunicació i idealment acompanyar d'una campanya de sensibilització.

Una campanya de sensibilització té l'objectiu de treballar en la sensibilització i prevenció de les violències sexuals, visibilitzant les seves formes i l'estructura patriarcal que les sustenta.

2.9.2 Formacions

El Protocol contempla un **paquet d'accions formatives** per desenvolupar amb anterioritat a les dates de festes populars. Una part d'aquests tenen caràcter **obligatori**, mentre que la resta seran complementàries i per tant de caràcter **voluntari**.

El **Grup de Seguiment** proposarà cada any, en funció de les necessitats i dels recursos, el nombre d'accions formatives i persones destinatàries de les mateixes. També caldrà especificar si una determinada acció formativa es programarà anualment, o bé bianualment o en la freqüència que es consideri adequada. Aquest primer paquet formatiu aprovat és susceptible de ser ampliat en funció de les necessitats i els recursos disponibles.

La **Tècnica municipal referent del Protocol** serà l'encarregada d'informar, coordinar i planificar les accions formatives obligatòries i voluntàries.

Les **accions formatives** s'orienten a partir d'uns **objectius comuns** a assolir, mentre que es marquen **objectius específics** segons el perfil de **persones destinatàries**. A continuació els objectius comuns:

- > Entendre els principis bàsics de la perspectiva de gènere.
- > Identificar els principals mites i mandats masclistes relacionats amb les violències sexuals.

- > Visibilitzar les principals formes de violències sexuals que es poden donar en contextos festius i a l'espai públic.
- > Detectar situacions i casos de violències sexuals i lgtbifòbiques.
- > Conèixer el Protocol, els principis i el circuit d'actuació.

FORMACIONS OBLIGATÒRIES EN EL MARC DEL PROTOCOL		
Destinatàries	Durada mínima	Objectius específics
Referents de les entitats per al Protocol	4h	> Conèixer l'estructura de violència masclista, mites al voltant de violències sexuals i estructura patriarcal. > Conèixer els principis d'actuació del Protocol. > Conèixer el circuit per derivar adequadament segons els casos i situacions detectades. > Capacitar per poder difondre i explicar el Protocol i el circuit a la resta de persones de l'entitat.
Polícia Local i Seguretat	4h	> Incorporar la mirada de gènere per atendre els casos detectats. > Conèixer el Protocol de seguretat del Departament d'Interior. > Conèixer les especificitats del Protocol de Sant Cugat del Vallès i del seu circuit de violència.
Personal Ajuntament	4h	> Conèixer la Diagnosi del Protocol. > Aprofundir en el marc teòric, normatiu i en la importància de la transversalitat en les polítiques públiques. > Identificar els principals mites i mandats masclistes relacionats amb les violències sexuals.
Personal tècnic de l'àrea de Cultura	4h	> Conèixer la Diagnosi del Protocol. > Aplicar la perspectiva de gènere en l'àmbit de la cultura i de la programació i disseny de festes populars.

La cartera d'**accions formatives complementàries** estarà destinada a les **entitats** que estiguin adherides al Protocol i a tots els agents implicats d'una manera o altra en el circuit d'actuació. La durada mínima de cada formació serà de 2h, però es promourà que siguin més llargues en funció de les necessitats i els recursos. A continuació el **llistat de possibles temàtiques**:

- > Aproximació a les violències sexuals en espais d'oci.
- > Visibilitzar comportaments, rols i actituds masclistes.
- > Perspectiva de gènere en l'àmbit de la cultura i programació i principis sobre programació amb perspectiva de gènere.
- > Estratègies d'actuació comunitàries per combatre el sexisme a les entitats: protocols d'actuació.
- > Autodefensa feminista en espais d'oci.
- > Diversitat LGTBIQ+ en espais d'oci.

2.9.3 Espais i entorns de festa

El disseny de la programació de festes, la distribució d'activitats, d'espais i entorns festius i de les seves configuracions, haurà de procurar definir-se segons uns mínims criteris de perspectiva de gènere i de **prevenció de les violències sexuals**.

El disseny de la programació d'espais i entorns festius haurà de

La premissa principal és que cal tenir present la **mirada de les dones** i de les **persones LGBTI**. És important posar èmfasi en les **percepcions d'inseguretat** i de **llibertat** d'aquestes persones en aquests espais. Identificar quins són els espais i elements relacionats a cada festa i que generen més por a les dones i persones LGTBI i quins són els que transmeten més sensació de comoditat i llibertat ajudarà a entendre'ls i a definir-los.

Cal tenir present els següents aspectes sobre disseny dels espais:

- > **Ubicació** clara, senyalitzada i informada del **Punt Lila**.
- > Definir espais alternatius on informar i/o atendre a persones agredides en els moments on no estigui activat el Punt Lila d'atenció o Punt Lila informatiu, per exemple barres o altres espais a concretar. Ha de ser un espai on estigui present la persona Referent de l'entitat per al Protocol, qui sabrà on derivar a les persones que vulguin demanar suport en el marc del Protocol.
- > Especial atenció a la **ubicació dels lavabos**. Acostumen a ser punts calents on es relaten moltes situacions de violències sexuals, facilitat per la falta d'il·luminació i la ubicació distanciada de la resta d'espais de festa.
- > Tenir en compte la **mobilitat entre espais de festa**, amb els trajectes més habituals de tornada a casa i quines accions puntuals es poden desenvolupar.

El **Grup de Seguiment** serà el responsable de valorar i proposar la configuració d'aquests espais, les accions a implementar i aportar les millores que cregui necessàries.

procurar definir-se segons uns criteris de perspectiva de gènere i de prevenció de les violències sexuals

Per aprofundir:

- ① Informe sobre la diagnosi de gènere a l'urbanisme de Sant Cugat a través de Marxes Exploratòries. Informe de resultats 2020. Ajuntament de Sant Cugat, en col·laboració amb Col·lectiu Punt 6.
- ① Tot i no centrar-se específicament en espais festius, l'informe ofereix moltes claus aplicables als mateixos. A l'informe de diagnosi s'ha incorporat un apartat de recopilació dels principals resultats de l'Informe.
- ① Col·lectiu Punt 6, cooperativa d'urbanistes, geògrafs i sociòlogues amb perspectiva de gènere: www.punt6.org

2.9.4 Programació

La programació de les festes, tan pel disseny com per les activitats, ha d'incorporar la perspectiva de gènere en la mesura de les possibilitats.

El **personal de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès** encarregat de la programació de festes, ha de rebre la **formació i/o l'assessorament** corresponent per incorporar la perspectiva de gènere en el disseny de la programació.

Les entitats que organitzen festes i que estan adherides al protocol, han de tenir en compte els següents **principis bàsics de programació**:

- > Promoure la presència de dones i persones LGBTI en el **disseny de la programació**.
- > Promoure **continguts amb perspectiva de gènere** o que no fomentin missatges masclistes.

- > Promoure la **diversitat d'activitats i espais per a tots els públics**. Especial èmfasi en pensar activitats per i amb criatures, infants i gent gran. Posar facilitats perquè les activitats tinguin espais per a aquestes persones o activitats per aquestes franges d'edat. La diversificació dels usos i funcions en mateixos espais també ajuda a una millor percepció de llibertat i seguretat.
- > Promoure a **dones i a persones LGBTI** en les **activitats programades**. Ja sigui a través de la contractació d'artistes i espectacles, fins a programar activitats dirigides per aquestes persones. També tenir en compte la paritat en el personal contractat per festes.
- > Promoure el **trencament dels rols estereotipats de gènere** en les pròpies activitats de festes populars i en les tasques a realitzar durant les festes. Cal tenir en compte que moltes de les tradicions culturals tenen una arrel clarament androcèntrica i masclista. Adaptar-les a una realitat en pro de l'equitat no està barallat en seguir-les fent.

Per aprofundir:

- ① A l'Annex del Protocol, Materials de suport, hi ha un recull de recursos disponibles a internet.

2.9.5 Reunions prèvies i posteriors

A les festes on es marqui un grau d'implementació alt (apartat 2.4) s'haurà de programar una **reunió de preparació** amb els recordatoris de seguretat i coordinació corresponents. Les persones que hauran d'assistir a aquesta reunió prèvia i posterior (per exemple, regidores/rs d'escenari, serveis de seguretat, serveis d'emergències, equip del Punt Lila, etc.) estaran definides per el **Grup de Seguiment** segons la festa on s'implementi el Protocol. En aquestes reunions s'haurà de treballar el **recordatori dels següents punts**:

- > Informació i existència del Protocol.
- > Com s'ha d'implementar durant la festa: prevenció, detecció, atenció, derivació i recuperació.
- > Rols i responsabilitats de cada actor durant la festa.
- > Recordatori dels principis d'actuació del Protocol.
- > Recordatori de les situacions de violències sexuals més habituals en espais festius i com detectar-les.
- > Com coordinar-se. Com i a qui avisar, quins serveis i espais disposa la festa, quins són els recursos i contactes per informar, atendre i derivar.

Un cop acabada la jornada, s'haurà de programar una **trobada posterior de valoració**:

- > S'han detectat casos durant la festa?
- > Com s'ha actuat?
- > Quines problemàtiques s'han detectat i quins aspectes han funcionat bé?
- > Què es podria millorar?
- > Traspasar tota la informació a la Tècnica municipal referent del Protocol.

A les festes on es marqui el grau d'implementació alt haurà d'haver-hi una reunió de preparació prèvia i una posterior

2.10 Detecció

***Detecció** és la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin **identificar i fer visible** la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també **conèixer les situacions** en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat¹⁸.*

En primer lloc, el Protocol és una eina per ajudar a conèixer els diferents **tipus de situacions** de violències sexuals que es poden donar als espais de festes i saber intervenir **en la mesura de les possibilitats** de les persones que poden fer-ho.

En segon lloc, cal considerar que **totes les persones** que interaccionen a la festa són actors que poden **detectar** i denunciar situacions, i cal fomentar la **corresponsabilitat**. El **personal que organitza** la festa haurà rebut una **formació específica** per aprendre a identificar les diferents formes de violències sexuals que poden patir les dones i les persones LGBTI en aquests espais.

És important incorporar a la mirada la **sensibilitat per parar atenció** a les dinàmiques que s'estan produint als espais. Una fotografia del moment de la festa, entendre què està passant, quina activitat s'està realitzant, els actors que hi intervenen, les relacions que hi ha entre les persones, etc.

Agressions sexuals i sexistes

En aquest Protocol s'entén l'**agressió** com una **acció violenta que atempta contra la integritat sobretot física i/o psicològica de qualsevol persona**.

Les agressions sexuals o sexistes són un **abús de poder** de les persones que reproduïxen i s'aprofiten principalment de la relació de dominació de l'home sobre la dona i de la relació de dominació de persones sobre les persones que trenquen les **normes estereotipades de sexe, gènere i sexualitat**.

Les **sexuals** són les que fan referència a un abús de poder a través de **limitar la llibertat sexual** i les **sexistes** les que fan referència a **reproduir els estereotips sexistes**.

Una agressió és també quan una persona se sent agredida i, en un context social de relacions masclistes continuades, les dones i persones LGBTI pateixen quotidianament agressions. En aquest sentit, cal remarcar que no s'ha de qüestionar l'agressió a la persona que la pateix i s'ha de tenir clar que **res justifica una agressió**. Totes les persones en aquest marc de relacions de poder poden ser agents agressors.

La següent part per detectar la situació és entendre quin **tipus d'agressió es pot estar donant**. A continuació tres definicions marcades per la Llei que poden ajudar a endreçar-les posteriorment.

Cal tenir en compte:

🕒 On està passant?

👤 Qui està patint l'agressió i qui l'està exercint?

🌟 Quina relació hi ha entre aquestes persones?

📍 En quin estat es troben aquestes persones?

Per aprofundir:

① *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya. Part 1: marc conceptual sobre les violències sexuals. Antigona i Creación Positiva¹⁹.*

¹⁸ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009, p. 33)

¹⁹ (TOLEDO & PINEDA, 2016)

Violència sexual i abusos sexuals són les que comprèn qualsevol acte de **naturalesa sexual no consentit** per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu²⁰.

Agressions sexuals en l'àmbit social o comunitari consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a **arma per a demostrar poder** i abusar-ne²¹. (...) Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o **la llibertat de les dones**²².

Assetjament per raó de l'**orientació sexual**, la **identitat de gènere** o l'**expressió de gènere**: qualsevol comportament basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar **contra la seva dignitat** o la seva integritat **física o psíquica** o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest²³.

En aquest Protocol s'ha decidit estructurar i tipificar els següents tipus d'agressions. Aquesta tipologia és una **proposta de concreció**. Això vol dir que també poden produir-se altres tipus de violències que no estan descrites a continuació i a les que també se'ls ha de donar resposta.

Tipologies del Protocol de Seguretat del Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya

El **Protocol de Seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya**, al qual l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès hi està adherit, contempla com a tipologia de violències sexuals un seguit de conductes d'assetjament sexual no previstes al codi penal però constitutives d'**infracció administrativa**.

Sense configurar una llista tancada, es consideren incloses com a infracció administrativa les següents conductes²⁴:

- > **Exhibicionisme** obscè davant de persones adultes, sempre que no siguin discapacitades necessitades d'especial protecció.
- > **Masturbació** en espais públics o oberts al públic davant de persones adultes, sempre que no siguin discapacitades necessitades d'especial protecció.
- > **Injúria** sexual.
- > **Seguiment** puntual o obscè d'una persona o un grup de persona.
- > **Captar imatges** de les parts íntimes d'una persona.
- > **Acorralament** amb finalitats sexuals.
- > **Altres conductes** que impliquen vexació sexual.

El protocol del Departament d'Interior contempla com a tipologia de violències sexuals un seguit de conductes d'assetjament sexual no previstes al codi penal però constitutives d'infracció administrativa

Agressions sexuals més normalitzades

²⁰ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009, p. 34)

²¹ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009, p. 36)

²² (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009, p. 37)

²³ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2016, p. 16)

²⁴ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2019, p. 13)

A continuació un recull sobre algunes de les formes d'agressions sexuals sobre les que cal prendre especial atenció per la detecció:

TIPUS D'AGRESSIONS I VISIBILITAT DE LA VIOLÈNCIA	
	Mirades sexuades no desitjades i continuades Persona o grup de persones que no para de mirar d'una forma desagradable i constant. Normalment amb una intenció de sexualitzar el cos de l'altre generant incomoditat o per riure-se'n.
	Comentaris sexuals no desitjats o comentaris masclistes, lesbofòbics, gaifòbics i transfòbics Els coneguts popularment com a "piropos" o comentaris que vagin en la direcció de valorar el cos de les dones. També comentaris de mofa o de menyspreu pels comportaments pel fet de ser dona, per lesbofòbia, per gaifòbia o per transfòbia.
	Invasió continuada de l'espai vital Comportament invasiu continuat i voluntari, generant incomoditat a la persona o persones que ho pateixen.
	Tocaments puntuals o continus no desitjats Tocar a una altra persona sense ser desitjat. Encara que sigui un fet puntual també s'ha de tenir en compte.
	Acorralaments Posar impediments perquè una persona es pugui moure lliurement. Pot ser exercit per una persona o per un grup de persones.
	Violació amb intimidació i/o amb violència física Obligar a realitzar una pràctica sexual amb penetració bucal, vaginal o anal. No hi ha desig ni consentiment per part de la persona que la pateix. Pot ser mitjançant altres formes de violència que no només la física: violència psicològica (intimidacions, xantatges, pressions, submissió química,...), violència ambiental, violència econòmica, violència simbòlica, etc.

2.11 Actuació i Atenció

Atenció és el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació²⁵.

Aquest apartat és l'eina que descriu els **passos a seguir** en els moments on es **detectin** situacions de violències sexuals.

En primer lloc hi ha definits uns **principis bàsics d'actuació** i, en segon lloc, tres **tipologies d'actors** per als que es preveuen diferents graus d'actuació, segons el grau de formació i responsabilitats atribuïdes pel Protocol.

²⁵ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009)

Principis d'actuació

1 AVISAR I INFORMAR

Totes les situacions detectades s'han d'avisar i traspasar la informació a un **punt d'entrada de situacions** marcat per la festa. Aquest podrà ser el Punt Lila (d'atenció o informatiu) o un altre espai alternatiu concret on informar o atendre persones²⁶ segons la festa. Haurà d'estar ben clar on s'ha d'avisar.

2 INFORMACIÓ RIGUROSA

La informació ha d'arribar de primera mà abans de iniciar l'actuació. Cal evitar i tallar rumors. Cal garantir la confidencialitat.

3 NO QÜESTIONAR L'AGRESSIÓ

Es recull la informació i es traspasa sense fer un judici sobre l'agressió. Sobretot en el cas que l'agressió estigui explicada per part de la persona agredida, caldrà tenir cura d'aquest principi.

4 RESPECTAR LA VOLUNTAT DE LA PERSONA AGREDIDA

Es traslladarà tota la informació necessària a la persona agredida i es respectarà la seva voluntat. Només en casos de risc d'integritat física de la persona agredida es pot actuar sense la seva voluntat i sempre a través dels serveis de seguretat.

5 TREBALL EN EQUIP

Ha d'haver-hi una resposta coordinada i amb equip de totes les situacions detectades i informades. Els diferents actors que hagin rebut formació lideraran l'actuació i la resta de personal ha de donar-los suport.

6 ACTITUD DE CURA AMB LA PERSONA AGREDIDA I FERMA AMB L'AGRESSORA

De bon tracte, suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió. Actitud ferma, de rebuig, però no violenta, dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió.

Cal destacar:

- ① Aquesta proposta d'actuació pot ser revisada i millorada a través de les avaluacions de el Grup de Seguiment.

²⁶ La persona referent de cada entitat que hagi assistit a la formació de l'Ajuntament sobre el protocol ha de garantir que totes les persones de l'organització que participen a la festa sàpiguen a on s'han de derivar els casos.

Passos a seguir

POBLACIÓ EN GENERAL

DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

Si es detecta una situació clara d'emergència, es truca a emergències o s'avisava a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

INFORMAR

Si és la persona agredida que demana suport: se li ofereix acompanyament i se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa** i que pot **demanar suport** a través dels contactes que ofereix el circuit.

AVISAR

Si no és la persona agredida la que demana ajuda: es traspassa la informació del que està passant a qualsevol dels **recursos que ofereix el Protocol** en funció de la festa i del moment: telèfon d'emergències, espais alternatius on informar o atendre persones, Punt Lila, serveis de seguretat, etc.

REFERENT DE L'ENTITAT PER AL PROTOCOL²⁷ I EQUIP DE PUNT LILA INFORMATIU

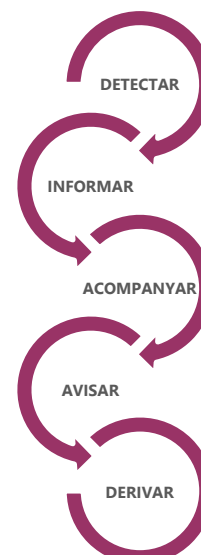
DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

Si es detecta una situació d'emergència, es truca a emergències o s'avisava a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

INFORMAR

Si la persona agredida és la que demana ajuda: se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa**, que pot demanar **ajuda i acompanyament** per part de les entitats que organitzen la festa.

²⁷ La persona Referent de l'entitat per al Protocol és una persona referent de cadascuna de les entitats que estan adherides al Protocol que han rebut una formació de capacitat per part de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

ACOMPANYAR

Si la persona vol desplaçar-se fins al **Punt Lila d'atenció** (en cas que estigui actiu en l'espai festiu). En cas que no hi hagi disponible un Punt Lila d'atenció, l'equip de **Punt Lila informatiu** derivarà als recursos especialitzats (sempre que l'agredida hi estigui d'acord). Si la persona no es vol desplaçar, es busca una companya o company perquè es quedi amb ella. **Mai es deixa sola a la persona que ha patit l'agressió.**

AVISAR

Passar la informació al **Punt Lila d'atenció** o, si no està activat, a la persona de contacte del **circuit d'atenció** o el que hagi facilitat la **Tècnica municipal referent del Protocol de l'Ajuntament**. Totes les festes han d'haver decidit on es traspasarà la informació sobre situacions que es puguin detectar i traslladar la informació als recursos disponibles.

DERIVAR

Informar a la persona agredida de les opcions que ofereix el **circuit d'atenció**, suport, derivació i recuperació a les persones que han patit agressions. Traspasar els **recursos** que s'hagin elaborat per la festa (díptic del Protocol, full d'informatiu per persones que hagin patit agressions, resum de recursos d'atenció disponibles, etc.)

Totes les festes han d'haver decidit on es traspasarà la informació sobre situacions que es puguin detectar i traslladar la informació als recursos disponibles

EQUIP PROFESSIONAL DEL PUNT LILA D'ATENCIÓ

DETECTAR

Es detecta qualsevol de les situacions definides al Protocol o les que no estiguin definides i que també puguin ser **agressions sexistes, sexuals o lgtbifòbiques**.

Si es detecta una situació d'emergència, es truca a emergències o s'avis a personal de seguretat. Mai intervenir amb les persones agressores. **Prioritzar la seguretat de la persona agredida.**

INFORMAR

Si la persona agredida és la que demana ajuda: se l'informa que hi ha un **Protocol a la festa**, que pot demanar **ajuda, suport, atenció i acompanyament** per les professionals del Punt Lila.

L'Equip del Punt Lila pot fer una **primera intervenció amb les persones agressores**²⁸ si valora que **no es posa en risc la seva pròpia seguretat** i sempre davant d'agressions més normalitzades com les mirades sexuals no desitjades i continuades, els comentaris sexuals no desitjats o la invasió continuada de l'espai vital.

²⁸ Cal tenir present que l'Equip del Punt Lila d'atenció té la formació per atendre aquest tipus de situacions i valorarà la millor opció en funció de les situacions que es puguin donar.

Davant detecció de casos, si es valora que es vol fer un primera intervenció amb l'Equip del Punt Lila, **sempre serà amb avís als serveis de seguretat** i acompanyament dels mateixos durant l'actuació.

♥ ATENDRE

Els **Principis** d'atenció a la persona agredida són els següents:

- > **Atenció prioritària a la persona agredida.** Cal posar èmfasi en la defensa de la llibertat i de la seguretat de la persona que rep l'agressió. La prioritat és que estigui bé.
- > **Respecte de les decisions** de la persona agredida. Se li traslladarà tota la informació necessària, però es respectarà en tot moment la seva voluntat (excepte quan es valora un risc). Si vol confidencialitat, si vol privacitat, si vol explicar-ho tot o només una part, si vol que les persones agressores marxin de l'espai de festa, si no vol que es comuniqui l'agressió, etc.
- > **No centralitzar l'actuació en el procediment penal.** Existeixen altres vies per acompanyar aquestes situacions i se li passarà un full informatiu amb els diferents camins que es poden agafar.

S'animarà a la persona agredida a ser atesa a l'**Espai Tranquil**. Si la persona agredida no vol desplaçar-s'hi, es buscarà un espai tranquil a prop d'on es trobin.

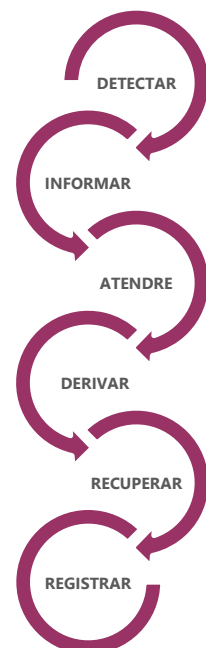
A l'Espai Tranquil quan arribi la persona agredida **només podran estar amb ella l'Equip professional del Punt Lila**. S'ha de generar un espai de privacitat, confiança i tranquil·litat.

L'Equip Punt Lila **atendrà amb més profunditat la persona agredida:**

- > Informació sobre el Protocol. Explicar les possibilitats que poden sorgir i que no es farà res que ella no vulgui.
- > Recollir la informació sobre el què ha passat.
- > Recollir informació sobre entorn, situació de la persona i relació amb les persones agressores. Si té amigues o amics, si està sola o sol, si coneix o no a les persones agressores, etc.
- > Recollida de dades essencials, si vol. Sobretot telèfon de contacte i nom.
- > Traslladar tota la informació sobre els **recursos disponibles** del circuit d'atenció i recuperació.

☆ DERIVAR

Un cop la persona agredida decideixi què vol fer, se li oferirà suport i **acompanyament en la derivació** que hagi triat si és el cas. L'acompanyament al servei derivat podrà ser amb les persones de l'Equip del Punt Lila si elles ho decideixen o a través dels serveis que ofereixi el **circuit d'atenció**, suport, derivació i recuperació a les persones que han patit agressions.

RECUPERAR

Si la persona agredida es troba en les condicions i **vol seguir a la festa**, se l'animarà a que ho faci amb el suport de l'organització.

Si es dona el cas que **la persona agressora encara està a la festa**, s'explicarà a la persona agredida que la prioritat és que ella pugui seguir a la festa i que es farà una **intervenció amb les persones agressores**. La persona agressora podrà ser expulsada de la festa si així ho decideixin els **serveis de seguretat o policials** conjuntament amb l'organització de la festa i amb l'Equip del Punt Lila. També es pot oferir un suport a distància sense intervenció amb la persona agressora.

En el cas que es dugui a terme aquesta intervenció, **l'organització es quedarà** amb la persona agredida a l'Espai Tranquil mentre l'Equip Punt Lila sortirà a fer la intervenció. A la tornada se li explicarà tot el què ha passat i com ha quedat la situació.

REGISTRAR

Omplir el full de registre amb consentiment si és el cas o el full de registre de situacions detectades.

 És molt important que si hi ha **intervenció amb persona agressora**, els serveis de **seguretat i policials es complementin i coordinin** amb el present Protocol i, concretament in situ, amb les persones de l'Equip del Punt Lila i amb les entitats organitzadores. Tots els actors implicats han de tenir coneixement dels Protocols i traspassar correctament la informació sobre les situacions que es puguin donar per **activar correctament els serveis de seguretat**.²⁹

2.12 Recuperació i Reparació

Recuperació és l'etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda³⁰.

L'objectiu d'aquest eix és garantir que si la persona que ha patit l'agressió vol **seguir a la festa**, ho pugui fer amb total comoditat. Es pactarà amb l'Equip del Punt Lila.

També s'ha de verbalitzar **l'actitud de rebuig cap a l'agressió** i cap a les persones agressores per part de l'organització per tal que la persona agredida se senti recolzada, valorada i acompanyada.

L'objectiu d'aquest eix és garantir que si la persona que ha patit l'agressió vol seguir a la festa, ho pugui fer amb total comoditat

²⁹ L'Ajuntament Sant Cugat del Vallès s'ha adherit al **Protocol de seguretat de contra les violències sexuals en entorns d'oci de la Generalitat de Catalunya** i, per tant, el present Protocol és d'aplicació conjunta amb els professionals de seguretat: controls d'accés, vigilants de seguretat i Polícies de Catalunya. Aquests serveis hauran de treballar segons els **principis de complementarietat i coordinació** amb el present Protocol municipal i hauran de vetllar per garantir l'adequada col·laboració entre tots els actors serveis i institucions implicats en les activitats d'oci (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2019, p. 43)

³⁰ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009, p. 33)

Si l'organització de la festa ho creu oportú i ha estat acceptat prèviament amb la Tècnica municipal referent del Protocol, es pot oferir a la persona agredida **parar la música de la festa**, en el cas que n'hi hagi i llegir el Manifest (en cas de tenir-ne) per denunciar que s'ha produït una agressió.

***Reparació** és el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda³¹.*

Se li explicarà a la persona agredida els **recursos disponibles del circuit**³². En funció de la gravetat, és important no perdre el contacte d'aquesta persona i, si cal, l'equip dels recursos especialitzats del municipi (SIAD/SAI) **trucarà l'endemà** per fer-li els seguiment sobre com es troba i li tornarà a traspasar tota la informació necessària.

També se li traslladarà un **full informatiu** per si vol denunciar, amb l'explicació de les conseqüències positives i negatives de fer-ho, els perills de la victimització secundària i les recomanacions d'anar en paral·lel amb altres vies no judicials.

COMUNICAT PÚBLIC EN CAS D'AGRESSIÓ GREU

En el cas que la persona agredida vulgui i si és un **cas que es considera de gravetat**, l'Àrea d'Igualtat, Feminismes i LGBTI valorarà si és necessari que l'Ajuntament faci un **comunicat públic** davant una agressió durant les festes populars i informarà a el **Grup de Seguiment**. Si l'Àmbit de Drets Socials, Igualtat, Ciutadania, Salut i Infància ho considera oportú, reunirà d'urgència a el Grup de Seguiment del Protocol.

Es valorarà si és necessari que l'Ajuntament faci un comunicat públic davant una agressió durant festes

En aquest sentit, l'Ajuntament disposa d'un **model de comunicat públic** que pot difondre en casos d'agressions a l'apartat de recursos de l'Annex del Protocol.

2.13 Circuit de suport per agressions lgtbifòbiques

Les premisses d'aquest apartat són de suport al circuit marc que ja està contemplat. Quan es detectin situacions **d'agressions a persones per causa de lgtbifòbia**, es seguirà el procediment explicat amb anterioritat i es tindrà en compte també aquest suport explicat a continuació:

Supòsit 1. **Insults en contextos de festes.**

- ☒ Donar coneixement de l'agressió al Punt Lila/Espai alternatiu d'informació i atenció a les persones agredides. És a dir, que la persona s'adreci (o si es detecta) i expliqui la situació i, en tot cas, se la protegeixi, d'entrada.

Quan es detectin situacions d'agressions per causa lgtbifòbica, es seguirà el procediment explicat amb anterioritat i es tindrà en compte també aquest suport

³¹ (GENERALITAT DE CATALUNYA, 2009, p. 33)

³² A l'Annex del Protocol hi ha el llistat de recursos disponibles de derivació i recuperació.

- ☑ Recollir tota la informació (descripció del succés, testimonis, etc) i si la persona ho decideix, **donar coneixement al SAI** corresponent, perquè faci arribar la incidència/denúncia a l'Àrea de la Generalitat de Catalunya per tal de procedir. És molt important que faci una bona descripció, reculli el màxim d'informació i busqui testimonis³³.
- ☑ Si no hi ha muntat Punt Lila o la Tècnica municipal referent del Protocol tampoc hi és, també es poden adreçar a la **Policia Local o a personal municipal** en base a l'**Article 11 de la Llei 11/2014 del Deure d'Intervenció**:

*Els professionals a què fa referència l'article 10, si tenen coneixement d'una situació de risc o tenen una sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere, tenen el deure de comunicar-ho als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan competent. Als efectes del que estableix l'apartat 1, s'ha d'elaborar un Protocol específic d'actuació. El **Protocol deure d'Intervenció** també subratlla que cal garantir la confidencialitat de les dades de caràcter personal (...).*

Cal assegurar un seguit d'objectius: protegir a la persona assetjada, ajudar a recollir tota la informació, identificar la persona agressora i, posteriorment, **comunicar-ho al SAI local** (perquè aquest posteriorment ho faci arribar al SAI Central –Generalitat de Catalunya-). O bé, amb tota la documentació recollida presentar-se al SAI local per fer arribar la incidència/denúncia al SAI Central.

Supòsit 2. **Insults, amenaces (delictes d'odi) i agressió física**

- > Ídem supòsit 1.
- > Trucar al 112: Emergències Mossos d'Esquadra o l'OAC de la Comissaria més propera (al·legant Delictes d'Odi). Servei 24h els 365 dies de l'any³⁴.
- > Paral·lelament caldrà tenir un Informe Mèdic d'Agressions: adreçar-se a un Centre d'Urgències i demanar atenció i l'Informe Mèdic corresponent.
- > SAI Local + fer-ho arribar al SAI Central –Generalitat de Catalunya- i que procedeixi.

2.14 Grup de Seguiment i Avaluació

A continuació els principals elements que defineixen l'estructura i funcionament del Grup de Seguiment del Protocol:

Objectius

L'objectiu principal d'aquest grup de treball és el de **vetllar per una bona implementació i millora del Protocol**. Els objectius específics són els següents:

³³ http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/lgtbi/denuncies-fets-homofobs/

³⁴ <http://mossos.gencat.cat/ca/prevencio/odidiscriminacio/>

- > Promoure la correcta **implementació** del Protocol a cada festa on s'hagi d'aplicar.
- > Fer el **seguiment** de la implementació de les accions aprovades en el Pla d'Actuació.
- > **Adaptar** el Protocol marc a les especificitats de cada festa.
- > **Coordinar** les tasques prèvies, durant i posteriors que s'hagin de fer per implementar el Protocol.
- > Vetllar per incorporar la **perspectiva de gènere i la transversalitat** en els diferents àmbits d'actuació del Protocol.
- > **Valorar, avaluar i millorar** el Protocol marc.
- > Vetllar pel **Registre** de les situacions detectades de violències sexuals durant les festes populars.

L'objectiu principal d'aquest grup de treball és el de vetllar per una bona implementació i millora del Protocol

Actors, rols i responsabilitats

El Grup de Seguiment estarà liderada per la **Tècnica municipal referent del Protocol**. Les funcions i tasques que haurà de realitzar són les següents:

- > Coordinar i programar les trobades del **Grup de Seguiment**.
- > Traspasar la **informació** a les entitats organitzadores, a personal contractat i seguretat sobre el Protocol i sobre les **formacions** obligatòries.
- > Vetllar perquè els **materials i recursos** necessaris que s'han d'implementar a cada festa estiguin disponibles i es posin als llocs adequats (materials de campanya, Punt Lila, estand informatiu, etc.).
- > Vetllar perquè el Protocol i els **passos a seguir** s'implementin adequadament durant les festes populars.
- > Decidir la **contractació del personal** o de les entitats que implementin el **Punt Lila d'atenció** i garantir que tenen la formació adequada.
- > Escoltar i traspasar les valoracions i **propostes de millora** que aportin les entitats a l'equip de govern.
- > Responsabilitzar-se dels fulls de **Registre** d'agressions. Quan hi hagi el Punt Lila haurà d'estar al cas que el tinguin i el retornin al final de cada festa. Sinó hi ha activat el Punt Lila, serà la persona encarregada d'estar al cas i omplir el Registre.

El Grup de Seguiment estarà liderat per la Tècnica municipal referent del Protocol

En aquest **grup de treball**, **hauran de participar**-hi també:

- > Tècnics/ques municipals de:
 - Cultura
 - Joventut
 - Salut
 - Comunicació
 - Seguretat
 - A més de tots aquells altres que es considerin.

S'haurà de reunir mínim un cop a l'any i podrà convocar-se més vegades si la Tècnica Referent del Protocol ho considera oportú

L'Àrea d'Igualtat, Feminismes i LGBTI i altres figures polítiques que es considerin.

Si el Grup de Seguiment ho considera adequat, és **recomanable** que s'animi a la participació en aquest grup de treball:

- > Col·lectius de dones o col·lectius feministes del municipi.
- > Col·lectius o persones LGTBI del municipi.
- > Entitats culturals que participen a la festa.
- > Personal tècnic dels serveis d'atenció a les dones.
- > Personal de seguretat privada i/o policia.

En tot cas, és important comptar amb les **valoracions i propostes** de totes aquestes figures per garantir un procés d'avaluació i millora del Protocol que segueixi amb el principi de perspectiva comunitària que ha orientat el seu disseny. Per tant caldrà preveure espais de trobada per recollir aportacions que seran comunicades al Grup de Seguiment.

Convocatòries

El Grup de Seguiment s'haurà de reunir **mínim un cop a l'any** i podrà convocar-se més vegades si l'Àrea d'Igualtat, Feminismes i LGTBI i la Tècnica municipal referent del Protocol ho considera oportú.

La trobada haurà de fer-se amb temps suficient per fer una **valoració** sobre les accions del Protocol implementades durant les festes passades i per desenvolupar les **accions de millora** per les següents. És recomanable que aquesta trobada sigui a **principis de cada any**.

Si es dona algun cas d'agressió sexual durant festes on s'implementa el Protocol i es considera per part de la Tècnica municipal referent del Protocol que cal fer públic un posicionament de l'Ajuntament, les responsables de l'Àrea d'Igualtat, Feminismes i LGTBI traspassaran la informació a el Grup de Seguiment i valoraran si és necessari fer una **convocatòria extraordinària**.

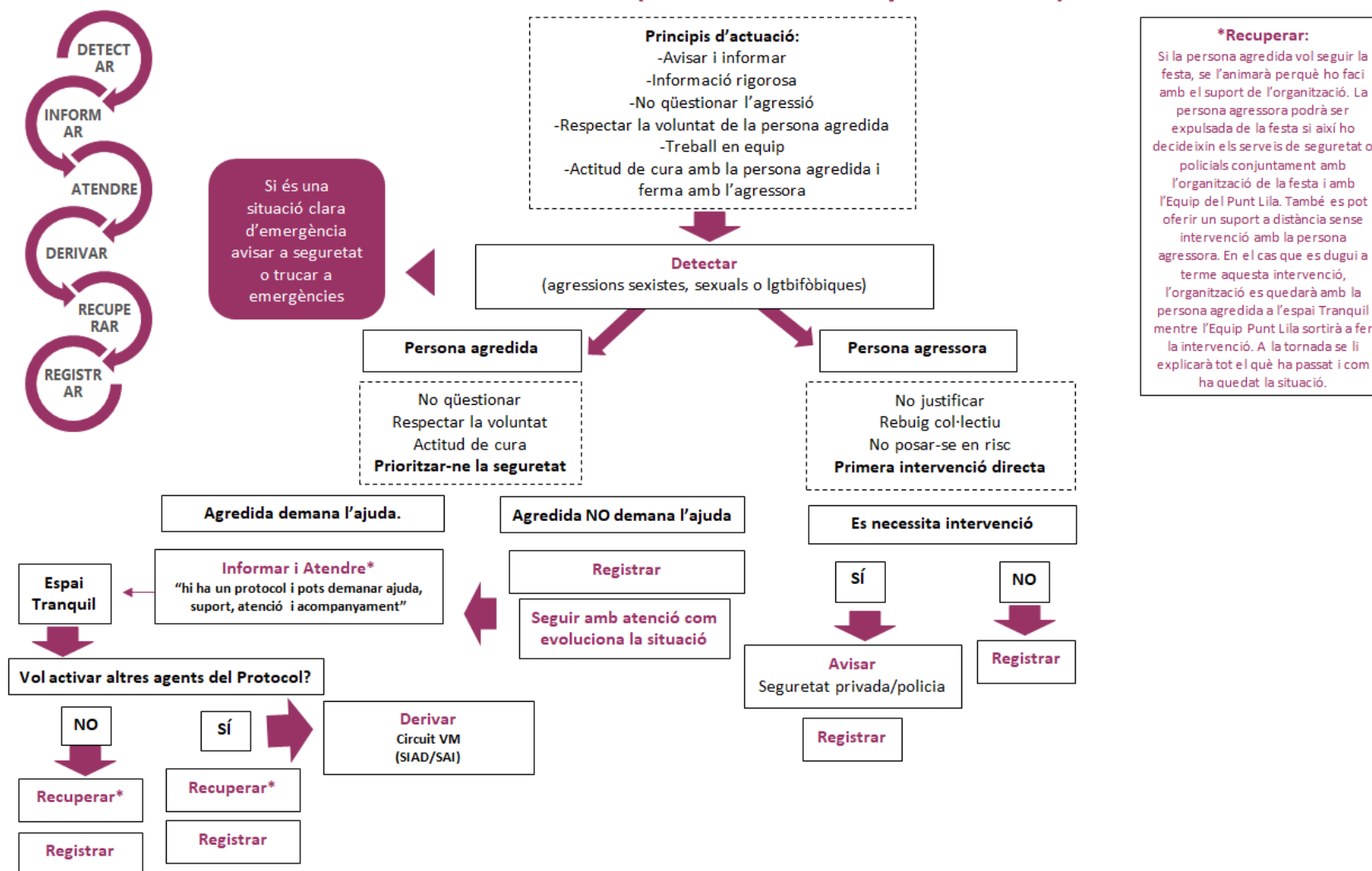
3 CIRCUIT D'ACTUACIÓ

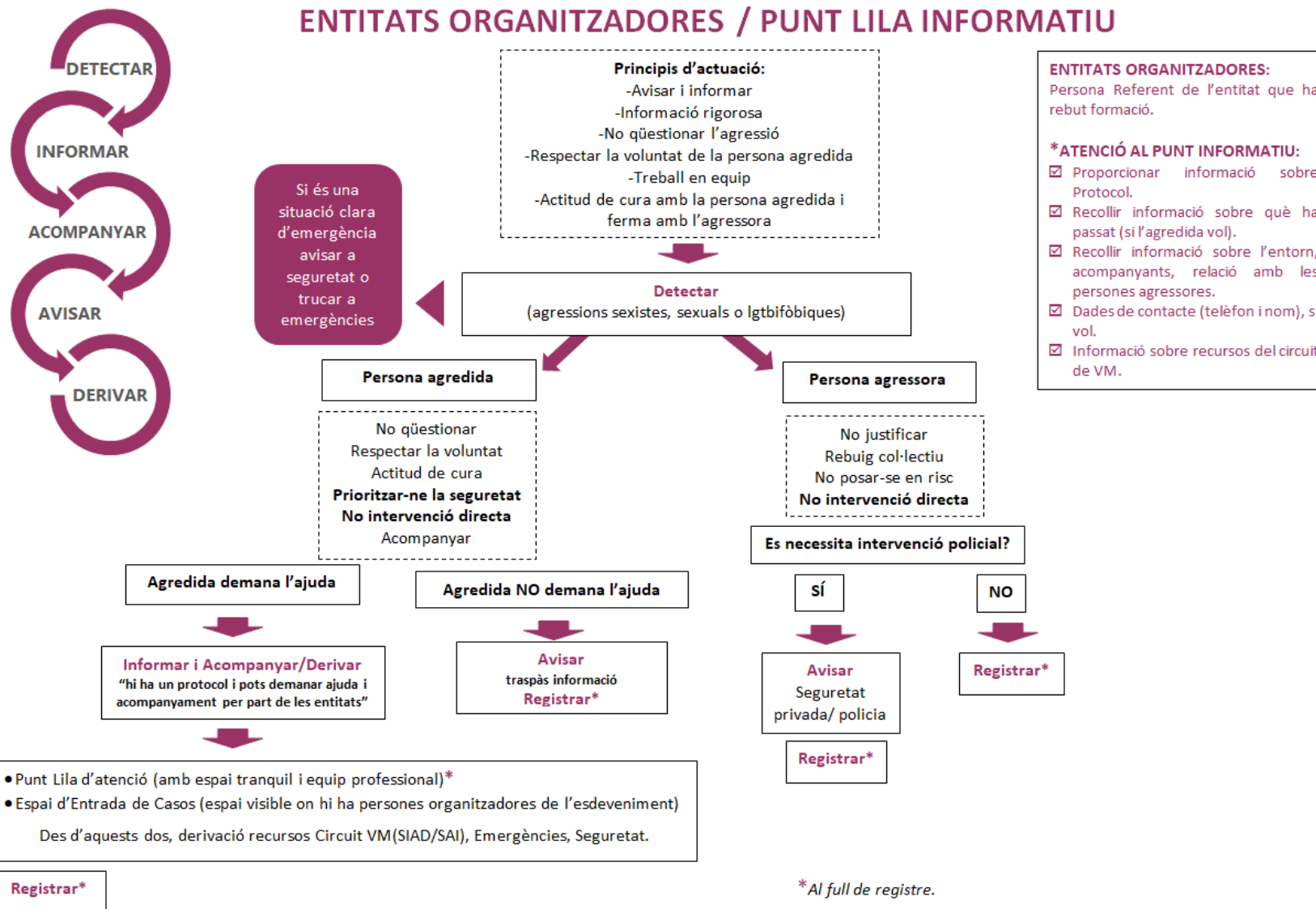
ACCIONS I RECURSOS								
PREVENCIÓ	Campanya Comunicativa del Protocol	Punt Lila d'atenció	Punt lila Informatiu	Paquets d'accions formatives	Programació i espais amb perspectiva de gènere	Adhesió entitats de festes	Requisits de contractació	Materials i/o campanya de sensibilització
TIPUS DE VIOLÈNCIES SEXUALS (existeixen més tipologies que també poden ser detectades)								
DETECCIÓ	Mirades sexuades no desitjades i continuades 	Comentaris masclistes, lesbofòbics, gaifòbics i transfòbics 	Invasió continuada de l'espai vital 	Tocaments puntuals o continus no desitjats 	Acorralaments impediments per moure's lliurement 	Violació amb intimidació i/o amb violència física 		
ACTUACIÓ	PRINCIPIS D'ACTUACIÓ				PASSOS A SEGUIR			
	1 AVISAR I INFORMAR. Totes les situacions detectades s'han d'avisar i traspasar la informació al punt d'entrada de situacions marcat per la festa (Punt Lila o Espai alternatiu d'informació i atenció a persones agredides). 2 INFORMACIÓ RIGUROSA. La informació ha d'arribar de primera mà abans d'iniciar l'actuació. Cal evitar i tallar rumors. Cal garantir la confidencialitat de les persones implicades i explicar l'existència del Protocol i dels recursos disponibles. 3 NO QÜESTIONAR L'AGRESSIÓ. Es recull la informació i es traspasa sense fer un judici sobre l'agressió. 4 RESPECTAR LA VOLUNTAT DE LA PERSONA AGREDIDA. Es traslladarà tota la informació necessària a la persona agredida i es respectarà la seva voluntat. Només en casos de risc per la integritat física de la persona agredida es pot actuar sense la seva voluntat i sempre a través dels serveis de seguretat. 5 TREBALL EN EQUIP. Ha d'haver-hi una resposta coordinada i amb equip de totes les situacions detectades. 6 ACTITUD DE CURA AMB LA PERSONA AGREDIDA I FERMA AMB L'AGRESSORA. De bon tracte, suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió. Actitud ferma, de rebuig, però dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió.				DETECTAR INFORMAR AVISAR DETECTAR INFORMAR ACOMPANYAR AVISAR DERIVAR DETECTAR INFORMAR ATENDRE DERIVAR RECUPERAR REGISTRAR 			
RECUPERACIÓ	PRINCIPIS DE RECUPERACIÓ			RECURSOS ESPECÍFICS PROTOCOL		SERVEIS D'ATENCIÓ OFICIALS		
	Que la persona agredida pugui seguir a la festa , si així ho vol. Actitud col·lectiva de rebuig a les agressions. Traslladar tota la informació sobre recursos de recuperació. Agafar contacte i trucar l'endemà si es creu convenient.			Full informatiu sobre agressions sexuals Registre de les situacions succeïdes Equip del Punt Lila Comunicat Ajuntament Protocol violència masclista		SIAD i SAI Telf 935 657 000 Emergències Telf 061/112 Policia Local Telf 092 Mossos Esquadra Telf 112 Atenció 24h Violència masclista Telf 900 900 120		

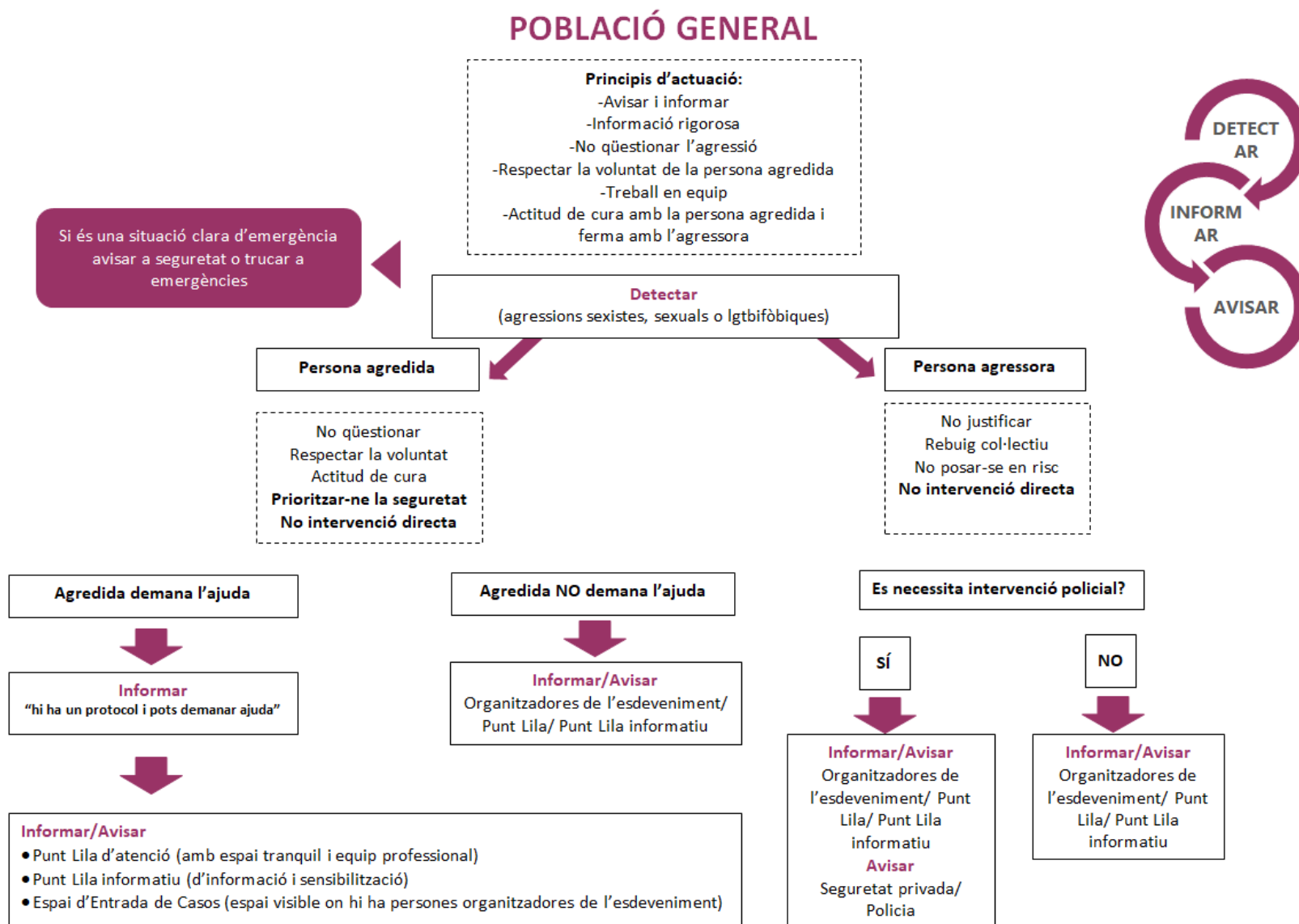
CIRCUITS ESPECÍFICS SEGONS ELS DIFERENTS ACTORS VINCULATS AL PROTOCOL

PUNT LILA D'ATENCIÓ (Professionals especialitzats)

ENTITATS ORGANITZADORES / PUNT LILA INFORMATIU

4 PLA D'ACTUACIÓ

Introducció

El Pla d'actuació està organitzat a partir de diversos **àmbits d'actuació** i segons els **eixos estratègics** d'abordatge: sensibilització i prevenció, detecció, actuació i recuperació i reparació. Per a **cada una de les accions es defineix**: l'àrea de l'Ajuntament responsable de la seva implementació, el calendari previst i el pressupost o origen de la partida assignada.

Les accions aprovades en el marc del Pla d'actuació han sorgit a través del **procés** realitzat amb els diferents grups de treball implicats en l'elaboració del Protocol.

D'altra banda, a l'**Annex del document** es poder consultar accions sorgides a la fase de diagnosi i de disseny però que per diversos motius no han quedat aprovades en el moment de finalització del procés. Aquestes accions poden orientar el futur treball d'avaluació, millora i ampliació de l'abast del Protocol que es realitzarà a través del Grup de Seguiment. S'han anomenat "**accions proposades**".

L'Àrea d'**Igualtat, Feminismes i LGBTI**, conjuntament amb l'equip de govern, és la responsable de concretar la **planificació** i la **implementació** de les mateixes. Un cop formalitzat el **Grup de Seguiment**, serà aquest grup el que valorarà i proposarà les **accions a seguir implementant**, les millores i les noves que puguin sorgir arran de les necessitats detectades.

Totes les accions definides deriven, per tant, dels resultats recollits a través de la **Diagnosi**³⁵ i dels diferents grups de treball: **Comissió Política**, **Grup Motor** i **Comissió Participativa**.

A continuació d'adjunta la llegenda per poder interpretar correctament la taula d'accions aprovades pel Pla d'Actuació del Protocol.

Llegenda

Núm. Número d'identificació de l'Acció.

Eix. Eixos estratègics segons la Llei 5/2008. Prevenció (P), Detecció (D), Atenció (A), Recuperació (R).

Acció. Títol de l'acció.

Descripció. Resum de l'acció a desenvolupar.

Àrea. Àrea de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès responsable a desenvolupar, planificar, pressupostar i implementar l'acció.

Prioritat. (1) Prioritat Alta (2) Prioritat Mitja (3) Prioritat Baixa.

Recursos. Definició de la tipologia de recursos necessaris o de l'origen de la partida que n'ha d'assegurar la implementació.

El Pla d'actuació està organitzat a partir de diversos àmbits d'actuació

Les accions aprovades al present document són fruit del procés d'elaboració del Protocol

³⁵ L'informe de diagnosi s'ha publicat en un document a part del propi Protocol.

PLA D'ACTUACIÓ			ÀMBIT	ESPAIS FESTIUS D'OCI I PROTOCOL		
Núm.	Eix	Acció	Descripció	Àrea resp.	Prioritat	Recursos
A1	Tots	Avaluació Protocol	Encarregar una avaluació externa sobre la implementació del Protocol cada 2 anys.	Feminismes	2	Econòmics
A2	Tots	Protocol oci privat	Implementar un projecte per elaborar un protocol d'actuació davant violències sexuals per espais d'oci privats.	Secció de Ciutadania	3	Humans/Econòmics
A3	P	Campanya de comunicació	Desenvolupar la campanya de comunicació per donar a conèixer el Protocol.	Feminismes/Comunicació	1	Humans/Materials
A4	P	Requisits Empreses de Seguretat	Formalitzar com a requisit obligatori que les empreses de seguretat privades contractades des de l'Ajuntament, han de comptar amb formació específica en prevenció de violències sexuals.	Jurídic/Seguretat	1	Humans/Materials
A5	P	Compromís personal contractat	Formalitzar una clàusula de compromís del personal contractat per festes per no promoure missatges sexistes i per seguir les indicacions del protocol.	Jurídic/Cultura	1	Humans/Materials
A6	P/D/A	Formacions obligatòries entitats festes	Programar les formacions obligatòries anuals per a entitats que organitzen festes populars en matèria específica de prevenció i actuació de les violències sexuals en context d'oci.	Feminismes	1	Humans/Materials/Econòmics
A7	P/D/A	Formacions obligatòries per a Policia Local i seguretat	Programar les formacions obligatòries anuals per a Policia Local i seguretat en matèria específica de prevenció i actuació de les violències sexuals en context d'oci.	Feminismes	1	Humans/Materials/Econòmics
A8	P/D/A	Formacions obligatòries per personal de l'Ajuntament	Programar les formacions obligatòries anuals per a personal de l'Ajuntament i les específiques per a l'Àrea de Cultura, en matèria específica de prevenció i actuació de les violències sexuals en context d'oci i programació de festes populars amb perspectiva de gènere.	Feminismes/Cultura	1	Humans/Materials/Econòmics
A9	P/D/A	Formacions complementàries	Definir la cartera de formacions complementàries dirigides a entitats, ciutadania i personal municipal, en prevenció de les violències masclistes i sexuals.	Feminismes	1	Humans/Materials/Econòmics
A10	P/D	Campanya preventiva	Desenvolupar una campanya preventiva de sensibilització sobre les violències masclistes i sexuals i l'estructura patriarcal que la sustenta.	Feminismes/Comunicació	1	Humans/Materials/Econòmics
A11	P	Assessorament espais i programació	Assessorament específic per a personal de l'Ajuntament sobre espais i programació amb perspectiva de gènere	Feminismes/Cultura	1	Humans/Materials/Econòmics

				ÀMBIT	ESPAI/URBANISME/MOBILITAT		
Núm.	Eix	Acció	Descripció		Àrea resp.	Prioritat	Recursos
A12	Prevenició	Rutes segures	Creació de rutes segures de tornada a casa.		Serveis Urbans, Mobilitat i Transport/Seguretat	2	Humans/Materials
A13	Prevenició	Viabilitat Marxa Exploratòria	Elaborar un informe sobre la viabilitat de les propostes sorgides a la Marxa Exploratòria realitzada en l'auditoria de gènere a l'urbanisme de la ciutat.		Feminismes/Serveis Urbans, Mobilitat i Transport	1	Humans/Econòmics
A14	Tots	Protocol transport públic nocturn	Elaborar un protocol per al transport públic: bus urbà diürn i nocturn.		Feminismes/Serveis Urbans, Mobilitat i Transport	2	Humans/Materials
				ÀMBIT	CIUTAT CONTRA LA VIOLÈNCIA SEXUAL		
Núm.	Eix	Acció	Descripció		Àrea resp.	Prioritat	Recursos
			L'àmbit "<i>ciutat contra la violència sexual</i>" inclou totes les accions encaminades a desenvolupar el protocol des d'una visió holística, tot aplicant el criteri de transversalitat tant en la incidència a través de tots els àmbits-àrees d'actuació, com en la incidència permanent en el temps, és a dir, més enllà de les dates senyalades de festes populars. Amb aquesta finalitat, s'han pogut recollir múltiples propostes a través dels grups de treball, en especial el de la Comissió Participativa. Aquestes van dirigides a l'abordatge integral de les violències sexuals, de forma particular, i de les violències masclistes, en general. Un abordatge des de múltiples i possibles espais d'actuació. L'objectiu final, és facilitar la construcció d'una clima de coresponsabilitat social i de trencament de la impunitat en que es produeixen les violències masclistes (i sexuals) a la nostra societat en tots els espais i en tots els moments de l'any. El grup de seguiment serà l'encarregat de prioritzar les accions recollides al llarg del procés (Annex – fitxa 9) d'elaboració del Protocol, tot estudiant-ne la viabilitat i les coordinacions necessàries per dur-les a terme.				

BIBLIOGRAFIA

- AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE CATALUNYA. (2017). *La prevenció de la violència masclista a l'oci nocturn. Recull de Campanyes*. Barcelona: GENERALITAT DE CATALUNYA. Consultat el Desembre / 2018, a http://hemerotecadrogues.cat/docs/prevencio_de_violencias_masclistes_en_oci_nocturn.pdf
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2017). *Protocol d'actuació estand Barcelona antimasclista La Lali Jove*. Barcelona.
- AJUNTAMENT DE BARCELONA. (2018). *Protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Consultat el 2019, a http://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/sites/default/files/protocol_oci_nocturn_cat.pdf
- AYUNTAMIENTO DE VITORIA-GASTEIZ. (2016). *Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos*. Vitoria-Gasteiz.
- BARJOLA, N. (2018). *Microfísica sexista del poder. El caso Alcàsser y la construcción del terror sexual*. Barcelona: Virus.
- BRUGUER, J. (2017). *Guia per dissenyar i executar processos participatius en l'àmbit municipal*.
- BUTLER, J. (2007). *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. Barcelona: Paidós.
- CAL TEMERARI. (2016). *Protocol contra les agressions masclistes Quinto de Nadal i Cap d'any*. Sant Cugat del Vallès.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2012). *Guia per a l'elaboració d'un pla local de prevenció de drogodependències*. Barcelona: SPOTT, Àrea d'Atenció a les Persones, Diputació de Barcelona. Consultat el febrer / 2018, a <https://www1.diba.cat/uliep/pdf/52508.pdf>
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (2018). *Guia per a l'elaboració de protocols davants les violències sexuals ens espais públics d'oci*. Barcelona: Diputació de Barcelona. Consultat el 2019, a <https://www1.diba.cat/llicreteria/pdf/60917.pdf>
- DIRECCIÓ GENERAL DE JOVENTUT. (2013). *Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista*. Barcelona: Departament de benestar Social i família, Generalitat de Catalunya. Consultat el febrer / 2018, a www.jove.cat/protocolviolenciajove
- FEDERICI, S. (2004). *Calibán y la bruja. Mujeres, cuerpo y acumulación originaria*. Madrid: Traficantes de sueños.
- FUNDACIÓ SALUT I COMUNITAT;. (2014). *Observatorio cualitativo sobre la relación entre el consumo de drogas y los abusos sexuales en espacios de ocio nocturno*. Consultat el febrer / 2018, a <http://www.drogasgenero.info/noctambulasyinformes/>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2009). *Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya. Consultat el 2018, a <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf>
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2016). *LLEI 11/2014, per garantir els drets de les lesbianes, gais, bisexuals, transgènere, intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia*. Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. (2019). *Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci*. Barcelona: Departament d'Interior. Consultat el 2019, a <https://govern.cat/govern/docs/2019/01/30/13/29/537d407d-0d85-4529-a2dd-553f08b02a7f.pdf>
- GIDDENS, A. (1991). *Sociologia*. Madrid: Alianza Editorial.

JAYME, M., & SAU, V. (1996). *Psicología diferencial del sexo y el género*. Barcelona: Icaria.

MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. (2015). *Macroencuesta de violencia contra la mujer 2015*. Madrid: Publicaciones oficiales. Recollit de http://www.violenciagenero.msssi.gob.es/violenciaEnCifras/estudios/colecciones/pdf/Libro_22_Macroencuesta2015.pdf

OBSERVATORIO NOCTAMBUL@S. (2018). *5o Informe anual 2017-2018*. Barcelona: Fundació Salut i Comunitat.

PARÉS, M., & MARCH, H. (2012). *Guia per avaluar processos participatius*. Barcelona: Departament de Governació i Relacions Institucionals. Consultat el febrer / 2018, a http://governobert.gencat.cat/web/.content/30_ParticipacioCiutadana/04_Difusio_i_recerca/guies_breus_de_participacio_ciutadana/Guia_per_avaluar_processos_participatius/3-guia_avaluar.pdf

PÉREZ OROZCO, A. (2014). *Subversión feminista de la economía. Aportes para un debate sobre el conflicto capital-vida*. Madrid: Traficantes de sueños.

POBLE SEC FEMINISTA. (2015). *Protocol d'actuació contra les agressions sexistes Festes Majors del Poble Sec*. Barcelona.

PUNT 6, Col·lectiu. (2017). *Entorns habitables*. Barcelona: Col·lectiu Punt 6. Consultat el febrer / 2018, a https://issuu.com/punt6/docs/entorns_habitables_cat_final

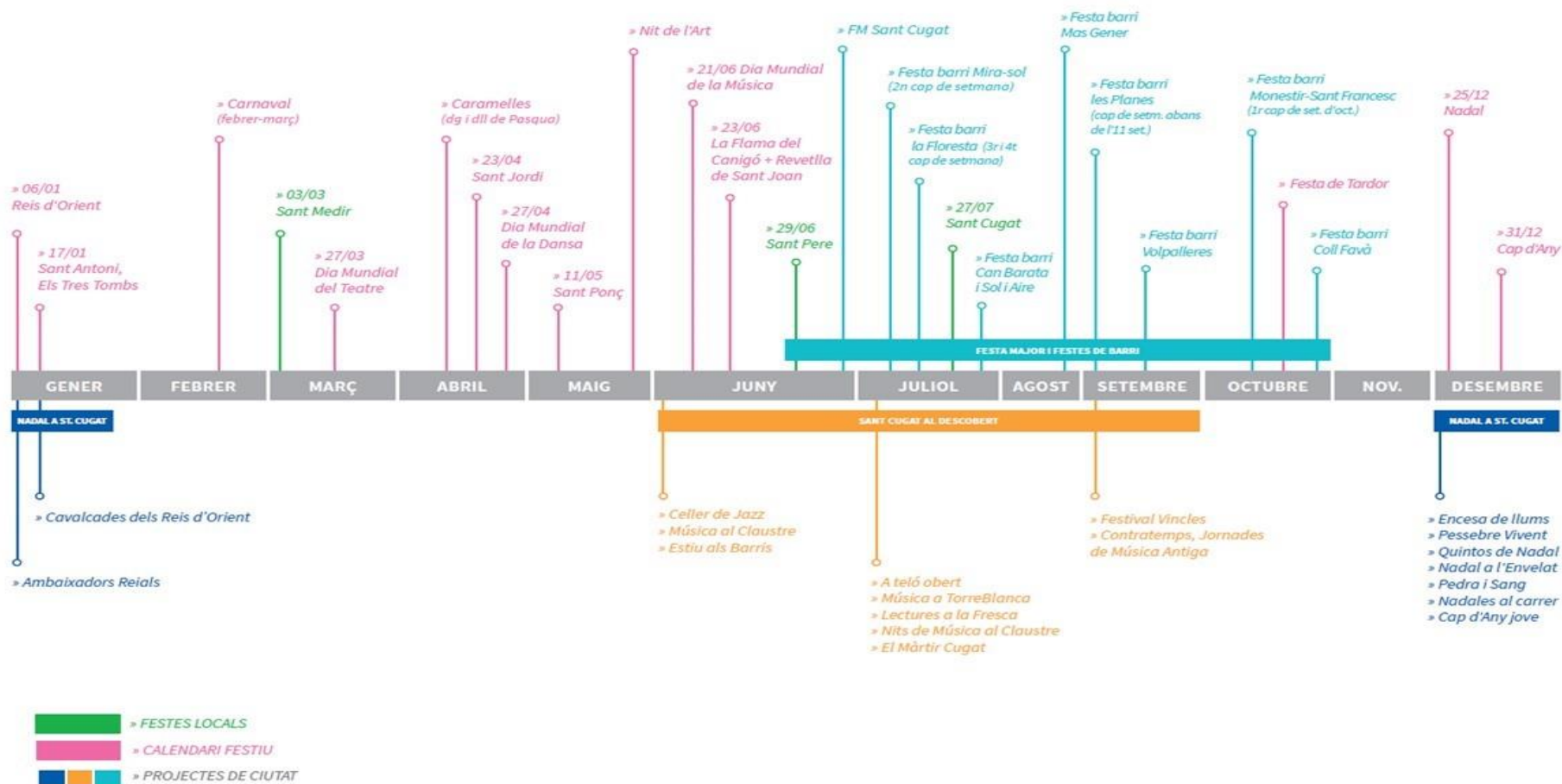
TOLEDO, P., & PINEDA, M. (2016). *L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya. Part 1. Marc conceptual sobre les violències sexuals*. Grup de Recerca Antígona i Creació Positiva.

6 ANNEX

- > **Fitxa 1: Llistat de festes populars i esdeveniments de Sant Cugat del Vallès**
- > **Fitxa 2: Recull de recursos per programació**
- > **Fitxa 3: Recull de recursos sobre prevenció de violències sexuals**
- > **Fitxa 4: Full informatiu per les persones agredides**
- > **Fitxa 5: Publicacions comunicats públics ajuntaments**
- > **Fitxa 6: Annex als contractes de grups de música i Dj's**
- > **Fitxa 7: Document de registre de casos i document de cessió de dades personals**
- > **Fitxa 8: Accions proposades**

Fitxa 1. Llistat de festes populars i esdeveniments a Sant Cugat del Vallès

Fitxa 2: Recull de recursos per programació

Existeix a les xarxes molta informació al respecte sobre propostes de Protocols, programacions amb perspectiva de gènere o feminista i llistes musicals, etc. A continuació, s'exposen una llistat de propostes:

- > La recopilació de protocols que va fer el col·lectiu Mujeres y Música:
<http://mujeresymusica.com/protocolos-contra-agresiones-machistas-espacios-ocio-musica/>
- > Llistat de cançons del col·lectiu Mujeres y Musica:
<https://drive.google.com/drive/folders/0B47IIJk6TXeccEI2SINmdUhiekE>
- > De Mujeres y Música:
https://open.spotify.com/user/mym_es/playlist/5jnn0twar6KJtQlfQdzLo4
- > De Herstóricas. Noche de Brujas <https://open.spotify.com/user/herst%C3%B3ricas/playlist/4bsp98k38swHrt1GtIWkjl>
- > De La Poderío. Revista de feminisme andalusa: <https://open.spotify.com/user/rockzio/playlist/2EO6F8fCG8rx42IYVXFnbR>
- > De Femiagenda:
<https://open.spotify.com/user/femiagenda/playlist/3t4tZouDIYt8jMQz4JA5tX>
- > Playlist de Magda La La:
https://www.youtube.com/playlist?list=PLj4Du9FZuKHLyT_ozCb0scEduBW64eWHV
- > Aquesta específica de dones d'Amèrica Llatina i el Carib:
https://soundcloud.com/suena-a-revolucion/muxeres_revolusonando
- > Guia per unes festes lliures de masclisme a l'espai públic de Gràcia:
<https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2018/07/31111941/GUIA-RECOMANACIONS.pdf>

Fitxa 3: Recull de recursos sobre prevenció de violències sexuals

Campanyes

- > El sexismo también sale de fiesta: https://www.youtube.com/watch?v=T_8GG3Zat_U
- > No jodas la fiesta: <https://www.youtube.com/watch?v=jOXWYyLrVtY>
- > Who are you?: <https://www.youtube.com/watch?v=9zr1oxEbdsw>
- > Tea consent: https://www.youtube.com/watch?v=nCJcX_ZDdbo
- > Cortando con la violencia sexual: <https://www.youtube.com/watch?v=0TmUwxBjfo8>
- > Respecta'm: Prevenció de conductes sexistes en l'oci de Tarragona: https://www.youtube.com/watch?v=rZXbrAWWW_c
- > Sin consentimiento no hay cuento de hadas: <https://www.youtube.com/watch?v=91jnuPcX7jY>
- > Who will you help: <https://www.youtube.com/watch?v=opPb2E3bkoo>
- > ¿Qué dirán si un día aparezo muerta?: <https://www.facebook.com/CulturaColectiv/videos/1871623336181905>
- > Malamente: https://youtu.be/hb_UE0PEVf0
- > Trenca amb la norma: <https://youtu.be/1zEmIoVezZk>
- > La Rosalila: <https://www.youtube.com/watch?v=vjoy1nrC6ow>

Divulgatius:

- > Entrevista Nerea Barjola: "El terror sexual sirve para controlar y someter la vida de las mujeres": <https://youtu.be/NaKwK3bhC>
- > Negociar sexo por vida: <https://www.youtube.com/watch?v=iPk9VTATmGM>
- > WE NEED BETTER REPRESENTATION OF SEX AND CONSENT IN MOVIES -- Zerlina Maxwell (en anglès): <https://www.facebook.com/watch/?v=187583058724293>
- > El piropo es una forma de acoso diario: <https://www.facebook.com/watch/?v=1929027347387157>
- > Cosas que todas las mujeres hacemos, y los hombres no, para prevenir una posible violación: <https://www.facebook.com/buzzfeedlola/videos/1927376417552250/>
- > Feminismo para torpes: ¿esto es acoso?: <https://www.youtube.com/watch?v=xtOoq0anKEw>
- > Sexo consentido: <https://www.youtube.com/watch?v=92eqsD1W0a0>
- > Calientapollas: <https://www.youtube.com/watch?v=ywo6YzswfJc>
- > Cómo NO hacer una campaña contra el machismo: <https://youtu.be/1Wo0OGJ6Qoc>
- > ¿Qué es la cultura de la violación? <https://www.youtube.com/watch?v=YUljUqY9y4E>
- > Cultura de la violación: <https://www.youtube.com/watch?v=qzc0JdbV1uI>
- > Vídeos del projecte Tabu.cat:
 - o Com lliguem: <https://www.youtube.com/watch?v=WENIZIFrfq0>
 - o Piropos: <https://www.youtube.com/watch?v=ZlrcfepsEPY>
 - o La llista: <https://www.youtube.com/watch?v=dQ396Br7IKQ>
 - o Sexpredding: <https://www.youtube.com/watch?v=boEGN39vSC4>
- > Sexting: dejemos de poner el ojo y la culpa en las mujeres: <https://www.youtube.com/watch?v=tsgOEIU6ZLo>
- > Amber Rose: "Lleve lo que lleve puesto, 'no' significa 'no' si...": <https://www.facebook.com/watch/?v=1755949764694917>
- > Cinco mitos de la violencia machista desmontados en menos de tres minutos: https://www.youtube.com/watch?v=dsulHUf_MNg
- > Les dones i l'espai públic: Violència (capítol 2) V.O.S.E. | Soy Cámara: <https://www.youtube.com/watch?v=2jd3BqKv5XU>
- > Viviana Waisman: "Pase lo que pase con los códigos penales, las situaciones hay que interpretarlas": <https://youtu.be/1YSF38ONQ88>

Curts:

- > Je suis ordinaire: <https://vimeo.com/205412604>
- > Para: <https://vimeo.com/272953375>
- > Mi señora: <https://www.youtube.com/watch?v=CB4Sioaru7I>
- > Piropos (cualca): <https://www.youtube.com/watch?v=VWMYRAQcZv8>
- > Por la calle: <https://www.youtube.com/watch?v=MFBYZ0H6vBY>
- > Au bout de la rue: <https://www.youtube.com/watch?v=9W7EmM9Pg38>

Accions:

- > Queridos acosadores: <https://www.facebook.com/ajplusespanol/videos/1670719032980439/>

- > Fighting Street Harassers With Confetti Guns And Punk Rock: https://www.youtube.com/watch?v=0ze4AH_5kIw

Altres:

- > El movidito (fragment oh my goig): <https://www.youtube.com/watch?v=rm497x8rbkk>
- > Fragmento del monólogo de "No solo duelen los golpes":
<https://www.facebook.com/SpanishRevolution/videos/1292233974198734/>

Fitxa 4: Full informatiu per les persones agredides

CONSELLS PRÀCTICS EN CASOS D'Haver PATIT VIOLÈNCIA SEXUAL

Els delictes relacionats amb la llibertat sexual reflecteixen les xifres més altes de delicte ocult, en proporció a les denúncies sobre la freqüència que es produeixen. Són molts els factors que fan que les dones no denunciïn: por, vergonya i estigma al voltant d'aquests delictes, manca de confiança en l'administració de justícia, absència de suport en l'entorn, manca d'informació o de recursos econòmics, etcètera.

Les dades mostren una realitat allunyada de la idea estereotipada sobre com es produeixen les violacions. La majoria de violències sexuals són perpetrades per homes que coneixien la víctima amb anterioritat (81%) i, en la majoria dels casos, es produeixen en espais particulars: casa de la víctima o de l'agressor. En tot cas, hi ha unes pautes recomanables per donar suport a la recuperació vital i personal de la dona agredida, així com la preservació de proves en cas de voler denunciar.

Lluny d'una reacció automàtica, **denunciar planteja seriosos dubtes** a totes les dones: recursos de tota mena, exposició a la violència institucional, afrontar els fets segons els temps judicials i no els propis. Per això **s'ha de tenir tota la informació sobre les conseqüències de denunciar**; però també les de no fer-ho.

El primer de tot és trobar **suport proper d'alguna persona** per explicar què ens ha passat i estar acompanyada en les hores -i dies- posteriors, ja que és un procés emocionalment difícil i complex.

En cas de decidir denunciar, és important **no rentar-se** (ni tan sols les mans), també s'ha de **guardar la roba i no rentar-la** (pot preservar material genètic, així com trencaments o marques). És important **fer fotografies** de qualsevol tipus de marca física, i repetir-ho en els dies següents.

És important trobar el **centre/hospital de referència** on ens donaran suport psicològic i un forense farà l'obtenció de mostres corporals i altres proves. Has de saber que tens **dret a que t'atengui una professional del teu mateix sexe**. Aquest és un procés desagradable, per això és important tenir a prop persones que et puguin tenir cura i estar per tu.

Intenta explicar els fets i la teva situació personal amb el **màxim de detalls possibles**: el dia, lloc, hora, si hi ha va haver algun consum de tòxics, la identitat o descripció de l'agressor, si hi ha risc d'embaràs o risc de contagi, si corres risc, si es pot tornar a repetir, si necessites suport psicològic, etcètera. Juntament amb el resultat de l'exploració mèdica i les informacions que proporcions, es farà un primer informe en el qual constaran totes les dades.

Després d'aquesta primera fase d'urgència, pots posar-te en **contacte amb els diferents serveis públics de suport emocional**, psicològic, totalment confidencials, a la teva disposició. La teva recuperació personal és el més important, has de saber que **no estàs sola** i que, a més del suport professional que et poden oferir aquestes entitats, hi ha col·lectius de dones i espais de suport a tot el territori que poden ajudar-te.

Si **decideixes denunciar** al teu agressor, assegura't que el teu advocat/da té una **formació especialitzada en gènere**, experiència en aquest àmbit i una especial sensibilitat en aquesta àrea. Aquests processos judicials són especialment personals, així que has de poder tenir la màxima confiança en el/la professional que t'assisteixi, respectant les teves decisions i prioritats. Intenta **recopilar totes les proves** que se't puguin ocórrer: dades de l'agressor que puguin ajudar a la seva localització, testimonis dels fets o persones a qui hagi explicat què ha passat, rastreig de trucades, missatges, fotografies, imatges de seguretat... Moltes proves estan limitades a un temps per aconseguir-les, així que com més aviat, millor.

Un cop iniciat el **procediment judicial**, com a víctima tens una sèrie de **drets bàsics**. El tracte per part de l'Administració de Justícia no ha de ser traumatitzant, ha de **respectar** la teva **dignitat, privacitat i autonomia**.

En cas que siguis coneixedor/a d'un cas de violència sexual ocorregut a una tercera persona, **contacta amb un servei públic** perquè et pugui oferir pautes per intervenir de forma no revictimitzadora.

Fitxa 5: Publicacions comunicats públics ajuntaments

Propostes extretes del "Protocol local d'actuació davant les agressions masclistes que se manifesten en espais d'oci i festius" de l'Ajuntament de Vitoria-Gasteiz.

COMUNICAT PÚBLIC DAVANT UN CAS DUBTÓS

Davant l'última notícia de la que hem tingut coneixement en el nostre municipi, donat que des de l'Ajuntament de XX seguim recollint informació sobre el que ha passat i en la mesura que actuem des del convenciment que, en aquests moments, la prudència és fonamental per protegir la identitat de les persones implicades i els seus familiars, volem comunicar el següent:

1. Que l'Ajuntament de XX, dotat del Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais festius, manté i mantindrà sempre una actitud de contundent rebuig davant de qualsevol agressió masclista i actuarà sempre guiat pel principi d'atenció i protecció prioritària a la víctima. És a dir, que es donarà preferència a una atenció que prioritzi l'estat emocional i físic de les víctimes, la valoració del risc que enfronten, el respecte als seus temps, a la garantia i respecte a la decisió informada que prengui i a assegurar el seu acompanyament.
2. Que, des del moment que s'ha tingut coneixement de la notícia, els Departaments de l'Ajuntament implicats en l'atenció a les víctimes i en la resposta institucional davant les agressions masclistes, estan treballant coordinadament amb altres institucions supramunicipals i agents socials, tractant de contrastar la informació, amb l'objecte de tenir la visió més completa i precisa possible del cas.
3. Així mateix, que els Departaments de Polítiques Socials i Salut Pública, en col·laboració amb el Departament de Seguretat Ciutadana hi està donant una resposta urgent per acompanyar la víctima, garantint tota la informació i utilitzant per a això els recursos psicològics, jurídics, sanitaris o d'acollida i de protecció que pogués requerir.
4. Quan tinguem tota la informació contrastada, s'elaborarà i s'acordarà un comunicat, que serà difós a través dels mitjans locals i romandrà en la web i xarxes socials de l'Ajuntament de XX.

COMUNICAT PÚBLIC DAVANT UN CAS CLAR

Davant la recent agressió masclista succeïda en el nostre municipi, des del Ajuntament de XX volem manifestar la nostra més enèrgica condemna i rebuig de l'agressió, així com el nostre suport i proximitat cap a la víctima i el seu entorn posant a la seva disposició els recursos psicològics, jurídics, sanitaris, de protecció i d'acollida que requereixi i garantint que compta amb tota la informació que afecta als seus interessos.

En aquest sentit, l'Ajuntament de XX des del moment que ha tingut notícia sobre el cas i després de contrastar la informació que ens permetés tenir la visió més completa i precisa possible sobre aquest, s'ha activat el "Protocol d'actuació davant violències sexuals en espais festius" de XXX convocant una reunió d'urgència per recollir tota la informació i coordinar l' resposta institucional i l'atenció a la víctima i el seu entorn.

Volem insistir que la violència masclista és una greu vulneració dels Drets Humans i un problema social de primer ordre que atempta contra la dignitat i la integritat física i moral de les dones i les persones LGTBI que la pateixen i s'enfronten. Aquesta violència no és una acció o accions aïllades, és un entramat de conductes explícites, missatges normalitzats i simbòlics que estructurin la nostra societat amb l'objectiu últim de mantenir la subordinació de les dones als homes i de no permetre l'existència de cap cos, model i/o comportaments que transgredeixin els límits marcats pel sistema heteropatriarcal vigent.

A les festes i en el temps d'oci, la diversió, l'alcohol i la sensació d'impunitat que genera la multitud i el "tot s'hi val", són a la base dels motius perquè aquesta violència masclista es manifesti de forma permanent a través de tocaments o petons no consentits, comentaris o mirades degradants sobre el cos de les dones, la pressió per mantenir relacions sexuals, comentaris i gestos lgtbifòbics, etc.

Per aquest motiu, treballar des de la prevenció i la coresponsabilitat social de tota la comunitat de X, en el rebuig i resposta immediata a les agressions masclistes, sigui urgent i imprescindible.

En aquest sentit, l'Ajuntament de X com a institució pública responsable de garantir l'exercici efectiu dels drets humans de les dones i persones LGTBI, seguirà impulsant les mesures dirigides al fet que les entitats municipals i la ciutadania en general respongui de manera immediata i contundent a qualsevol agressió masclista, s'atengui de manera prioritària a la víctima, es desenvolupin actuacions preventives per dotar les dones i persones LGTBI d'instruments que els permetin fer front a la violència i al no permetre la impunitat social dels agressors. A més, l'Ajuntament XXX es compromet a seguir donant suport i treballant en l'exercici de les seves competències, per garantir vides lliures de violència masclista.

Per tot això, aquest Ajuntament fa una crida a tota la ciutadania de X a participar demà a les 12:00 hores, a la Plaça X, a una concentració amb el lema X. Així mateix, als espais de festa de la ciutat, es realitzarà una parada de la música durant 15 minuts a les 00.00h i es farà una lectura del comunicat oficial i una parada de 5 minuts en tots els actes festius organitzats per l'Ajuntament, alhora que des d'aquí animem a la participació en aquestes iniciatives o a totes les altres vulguin fer-se, per sumar-se als diversos gestos col·lectius que mostrin el rebuig contundent a qualsevol tipus d'agressió masclista.

Fitxa 6: Annex als contractes de grups de música i Dj's

ANNEX

....., amb DNI , amb domicili, de..... es compromet a informar al grup de música contractat que, durant l'actuació, cal que eviti missatges i cançons que promoguin, de manera explícita, el consum de drogues i/o que facin apologia de l'ús i abús de l'alcohol, i també que puguin incitar agressions i delictes racistes, homòfobs o sexistes".

A, de/d'..... de 20 ..

Fitxa 7: Serveis d'atenció i recuperació al territori

SIAD. Servei d'informació i atenció a les dones

Servei d'atenció especialitzat a dones. Oferim assessorament psicològic i jurídic especialitzat en qualsevol temàtica relacionada amb les dones. Adreçat a dones a partir de 16 anys amb autorització de tutor/a. Punt de trobada de dones, amb espais de formació, sensibilització i accés lliure a les noves tecnologies, connexió a internet i centre de documentació.

*Avinguda de Gràcia, 50
08172 Sant Cugat del Vallès
935 657 000
donainformacio@santcugat.cat*

SIE. Servei d'Intervenció Especialitzada

El SIE és un servei gratuït que ofereix atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació a les dones que han patit o pateixen situació de violència, i també a llurs fills i filles. També incideixen en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària. Compten amb un equip professional multidisciplinari integrat per persones titulades en psicologia, treball social, educació social, dret i inserció laboral.

SAI. Servei Atenció Integral

El Servei d'Atenció Integral LGBTI (lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals) té la intenció de donar suport als processos personals d'identitat sexual i de gènere, així com proporcionar informació especialitzada en aquest àmbit (recursos, associacions, activitats). A més a més, farà sensibilització i prevenció contra l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

*Avinguda de Gràcia, 50
08172 Sant Cugat del Vallès
935 657 000
sailgbti@santcugat.cat*

ASSIR

Atenció a la salut sexual i reproductiva de les dones.

*Carretera de Vallvidrera, 38 - 08173 Sant Cugat del Vallès
933 786 300*

HOSPITAL DE TERRASSA

Centre hospitalari de referència per al municipi de Sant Cugat.

*Carr. Torrebonica, s/n, 08227 Terrassa, B
93 731 00 07*

Fitxa 8: Document de registre de casos i document de cessió de dades personals

REGISTRE DE CASOS

Important: Aquest registre s'omple després d'haver acabat la intervenció. No és un full perquè ompli la persona que ha patit l'agressió. És un document intern i confidencial.

Recordau: S'ha de respectar en tot moment **la voluntat de la persona agredida** i els fets que vulgui explicar. No s'ha de pressionar perquè porti tota la informació que aquí es demana.

Persona responsable del Registre	
Data	
Municipi	
Festa popular	
Espai a la festa	
Hora	

INFORMACIÓ SOBRE LA PERSONA QUE HA PATIT L'AGRESSIÓ

Important: només omplir les dades que la persona agredida vulgui.

Nom	
Edat	
Sexe	
Telèfon o informació a contacte	

INFORMACIÓ SOBRE LA PERSONA QUE L'HA AGREDIT

Nom	
Edat	
Sexe	
Informació addicional	

ASCRIPCIÓ ALS FETS I OBSERVACIONS

(Com s'ha detectat la situació, qui l'ha detectada, **quin tipus d'agressió ha succeït** i quins actors implicats hi havia, quina relació hi ha entre les persones implicades, quina atenció s'ha fet a la persona agredida, a quins acords s'han arribat amb la persona agredida, quina intervenció s'ha fet amb la persona agressora, quina resposta ha hagut per part a la/es persona/es agressora/es, com ho ha rebut la persona agredida, etc.)

MANIFESTACIÓ DE VOLUNTAT DE SER ATESES/A PER L'EQUIP DE PUNT LILA D'ATENCIÓ DECLARACIÓ DE CESSIÓ DE DADES DE CARÀCTER PERSONAL

En/na _____ (MAJOR D'EDAT) amb DNI _____ i domicili a _____ carrer a _____, núm. ____ pis ____ amb correu electrònic _____ i telèfon _____

MANIFESTO:

Que vull ser atesa per l'Equip al Punt Lila de l'Ajuntament _____, que està gestionat per _____ (nom entitat especialitzada) i en aquest sentit,

☐ Declaro conèixer que estic cedint les meves dades segons la informació següent:

INFORMACIÓ bàsica sobre protecció de dades

Responsable del tractament: L'Ajuntament _____

- Finalitat: Rebre atenció en relació a qualsevol tipus d'agressió sexual o sexista.
- Legitimació: Exercici de poders públics (Article 6.1.e al RGPD 2016/679).
- Destinataris: Les dades no es cediran a tercers, si no és per al compliment d'una obligació legal o per la derivació a altres administracions competents en la matèria.
- Exercici de drets als interessats D'accés, rectificació, supressió, portabilitat, limitació al tractament, i d'oposició al tractament, dirigint-se Oficina d'Atenció Ciutadana (OAC) a l'Ajuntament a _____(adreça) o bé mitjançant el correu electrònic (correu)
- Per saber més sobre la nostra política de protecció de dades adreceu-vos a la seu electrònica a l'ajuntament (enllaç).

A _____, ____ a/d' _____ a 20 ____.

Signatura.

Fitxa 9: Accions proposades

LLISTATS D'ACCIONS PROPOSADES A LA COMISSIÓ PARTICIPATIVA	
Eix	Descripció
PREVENCIÓ	1. Xerrades o campanya obligatòria a tots els instituts de Sant Cugat. Quan es fa amb entitats a vegades és molt endogàmic, entre les que estan sensibilitzades. De cara als alumnes (per la població que ha participat en l'enquesta) però també amb professorat.
	2. Xerrades de prevenció universal com a prioritàries. Xerrades durant tot l'any amb la intenció de programar varies sessions, i abans del període estival fer sessions formatives de riscos associats a la nit (consum substàncies, violència, sexualitat).
	3. Buscar complicitat entre salut i escoles, amb els centres educatius seria clau. I importància d'incloure entitats esportives i de lleure que no sigui una temàtica d'oci nocturn, buscar aliances.
	4. Arribar als centres concertats i privats ja que no tenen tant d'accés a aquests centres com els públics. I durant l'últim trimestre de l'any poder preparar festivitats de l'estiu. Fer un retorn post estiu de com han anat les festes.
	5. Educació sexual i afectiva. Fer-la des de la infància i edats primerenques, amb materials i recursos adaptats a cada etapa madurativa. Per evitar violències i també abusos sexuals infantils. I promocionar l'alfabetització emocional, la comunicació assertiva, la identificació d'agents de referència i per la promoció del bon tracte en totes les relacions d'intimitat.
	6. Formacions especialitzades, per a professionals del circuit de VM, comissions de gènere i/o coeducació, mestres i professorat i de serveis públics per evitar la revictimització.
	7. Campanyes comunicatives dirigides a tota la població: dones per identificar-la i els homes també per identificar quan les exerceixen i deixar de normalitzar-les. Veïnes i veïns per col·laborar en la detecció i suport comunitari. Detecció de publicitats sexistes i violentes a la ciutat i als mitjans locals de comunicació.
	8. Accions de prevenció i formació prèvia abans d'implementar els punts liles.
	9. Integració paquets de formacions dins dels projectes educatius dels centres educatius, més enllà de l'alumnat, oferir-ho també a les famílies. Per a que l'Ajuntament es comprometi, que les entitats del municipi puguin dissenyar activitats que formin part del Pla de dinamització i que les entitats poguessin fer aquestes formacions als centres educatius, complementat els programes existents de prevenció de VM a l'àmbit educatiu.
	10. Sensibilització amb les Famílies. Desenvolupament de programes per potenciar les habilitats parentals per la protecció de la infància i la joventut. Sensibilització per adonar-se que normalitzar qualsevol tipus de violències a les llars, dificulta la prevenció fora d'aquestes. Promoció de la cultura de pau, i denúncia de les joguines, dibuixos i sèries bèl·liques, abusives i sense perspectiva de gènere.
	11. Formacions específiques o "procés de reciclatge" per a homes adolescents o adults. Crida als homes que volen canviar de conductes i actituds (noves masculinitats). Intervencions amb perspectiva de gènere en totes les etapes maduratives, des de la infància, la pubertat i l'adolescència per facilitar la gestió emocional i la promoció de les capacitats de respecte, empatia i cures.
	12. Identificació llocs de referència tipus farmàcia, bars...per poder sentir-se segura. Xarxa d'establiments adherits. Xarxa de locals d'entitats, cases particulars o blocs de pisos adherits.
	13. Detecció dels espais i llocs menys il·luminats, per millorar la percepció de seguretat de les dones.
	14. Millorar les connexions i les freqüències de transport urbà entre St Cugat i la Floresta
	15. Tallers d'autodefensa feminista als equipaments públics: centres cívics, etc. Als instituts.
	16. Fomentar l'autogestió dels espais per a que les entitats feministes no estiguin tant carregades.
	17. Formacions específiques a entitats de lleure i esportives on fan gran tasca educativa i de prevenció amb infants, adolescents i joves. S'hauria de motivar el treball coeducatiu.
	18. Potenciar esport femení i treballar actuacions per a la incorporació de la perspectiva de gènere. Plantejar els entrenaments a diferents horaris o a quines instal·lacions es fan els entrenaments pel tema d'agressions sexuals. Treballar amb els clubs.
	19. Estudiar l'elaboració de protocols específics per a clubs i equipaments esportius de prevenció de violències sexuals.
	20. Campanya de comunicació transversal i present a tots els eixos d'actuació apostant fermament per la prevenció i sensibilització (campanyes de sensibilització, a tota la ciutadania i per públics: joves i/o famílies). Detectar quines conductes estan invisibilitzades i es perceben com a normals. En la resta d'eixos fer difusió dels punts liles d'atenció i dels telèfons d'atenció, estar-hi present.
	21. Formació del personal de seguretat que està al carrer, necessitarien un protocol de seguretat però al darrera una bona formació al personal de seguretat.
	22. Fer pública la prevalença de les violències per a que la gent ho conegui. Promoure la detecció i fer pública les dades i que no sigui quelcom puntual, però vigilar que les campanyes tampoc es cremin i generin tolerància o habituació.
	23. Incorporar la mirada d'orientació sexual i de gènere. Si cal tenir en compte una especificitat concreta i com adaptar el circuit d'actuació i atenció.
	24. Campanyes comunicatives amb abordatge macro però adaptades al territori, amb especial atenció a les xarxes socials i adaptades per edats.
	Estudiar les possibilitats d'incidència en els llocs d'oci privat i de treballar els eixos d'actuació envers les violències sexuals, a aquests espais on habitualment estan més amagades o normalitzades.

LLISTATS D'ACCIONS PROPOSADES A LA COMISSIÓ PARTICIPATIVA

Eix	Descripció
DETECCIÓ	1. Fomentar la denúncia social, més enllà de la policial. 2. Punts liles a altres llocs d'oci com bars/discoteques. 3. Agents detectors a totes les festes populars. Membres de les entitats adherides al protocol i que hagin rebut formació específica. 4. Xarxa de detecció ciutadana de totes les formes de violència sexual (coneixement del circuit d'actuació). 5. Bústies de recollida de violències masclistes al barri amb l'objectiu de visibilitzar-les. 6. Ofertir protocols als bars i altres establiments. 7. Potenciar la pro activitat dels centres d'atenció primària (CAPS) amb més recursos. Només intervenen quan ja ha passat una agressió. Haurien de tenir més programes per a la detecció i ser més proactius. 8. A l'àmbit de seguretat pública. Vigilància preventiva ME, PL, PC: augmentar el patrullatge a les zones de més risc o més vulnerables. Si hi ha molta demanda, s'hauria d'ampliar plantilla per aquests patrullatges.
ATENCIÓ	1. Comunicació entre membres punts liles, parelles itinerants, membres entitats i estand per millorar la coordinació entre espais (ús de walkie talkies). Permetre fer accions més ràpides i efectives. Caldria una complementació en el punt lila en les hores nocturnes on no arribem. 2. Telèfon d'atenció actiu durant els dies de festa popular i durant tot l'any, o aplicació o grup de telegram o whatsapp que funcioni com a "rebuda d'alertes". 3. Implementació de punts liles professionals a totes les festes que sigui possible amb combinació amb la figura d'agents detectors d'entitats. 4. Evitar revictimització i ser molt sensibles a l'atenció a la víctima i a la situació en concret. 5. Coordinació eixos detecció i atenció: Identificar rols ben clars de cadascun dels referents és vital. Que la informació del circuit estigui molt clara.
RECUPERACIÓ	1. Seguiment real, més a llarg termini dels casos de violència detectats. 2. Acte públic de rebuig al lloc on s'hagi produït un acte constitutiu de violències sexual, a mode de denuncia pública, visibilitzar l'espai, mostra de rebuig, amb consentiment de qui l'ha patit. 3. Xarxa de cures formada per ciutadania per atendre a les necessitats de qui ha patit la violència sexual com a dispositiu paral·lel als serveis formals (SIAD, etc.). 4. Creació de contes, còmics i publicacions gràfiques i/o visuals que representin l'imaginari de protecció i respecte per la infància, la joventut i les dones. 5. Recull de testimonis reals de persones supervivents, incloent la referència dels recursos personals, ciutadans i professionals que les han ajudat en el procés de denúncia (jurídica o social) i per la recuperació. 6. Suport a una possible Investigació nacional sobre els motius i relats interns dels agressors que els legitimen a cometre abusos i agressions sexuals o violències.